Nr. 26 (15.117). Lwów, niedziela 5. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 26 (15.117). Львів, неділя 5. лютого 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО
DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ

Невдатний замах праського централізму.

НІМЕЦЬКИЙ ОФІЦІОЗ ПРО МОТИВИ ІМЕНУВАННЯ ГЕНЕРАЛА ПРХАЛІ.

„Фелькішер Беобахтер" помістив передову статтю п. н. „Карпатська Україна і Прага", в якій обговорює справу іменування ґен. Прхалі.

Стаття стверджує, що це іменування отвирає нову фазу в розвитку Карпатської України; чеська проба, щоб зломити конституційний зав'язок Карпатської України, поважно посилила національну свідомість українського населення.

Не є це припадок, що іменування ґен. Прхалі прийшло саме в часі, коли приналежність Карпатської України до федерації перестала бути сумнівна, коли її кордони устабілізувалися, напади диверсантів припинилися, на пограниччі запанував лад. І тому з великим огірченням приняли в Хусті цю нову пробу, ширити роздад у Карпатській Україні.

Як мотив іменування ґен. Прхалі подала Прага те, що у польському консуляті в Севлюші вибито шиби. Та справжня причина глибша: ґен. Прхала приїхав до Хусту, щоб дбати, щоб у Карпатській Україні не закорінилася українська соборницька ідея.

Якщоби цей замах на карпатоукраїнську конституцію був пошастив, була б це велика перемога праського централізму — не лише над українцями. З хвилиною, коли Карпатська Україна була б стала знов чеською кольонією, Словаччина була б попала у кліщі чеського централізму, що був би заатакував її від Карпатської України та від Моравії. Це був би повний тріюмф праського централізму взагалі.

Але Прага програла, бо не доцінила спротиву, що його дасть все українство. Реакція українського громадянства була могутня: по всіх карпатських місцевостях уладжено стихійні протичеські манифестації, тут і там дійшло до українсько-чеських сутичок. Чехи пригадали собі часи централістичного гнету, чеська військова влада припинила продажу бензини та перервала автобусовий рух, що відбувався військовими самоходами. Чеська поштова адміністрація утруднила карпатоукраїнському урядові звязок зі закордоном, ізолюючи його.

Такому концентричному натискові міг противставитися лиш такий самий відпір. Прага нарушила конституцію, намагаючися трактувати Карпатську Україну як кольонію, тому й карпатоукраїнський уряд не почувався до льояльности супроти Праги. Коли Прага почала конфіскувати комунікати карпатоукраїнського уряду, він найшов інший шлях, щоб наладнати звязок зі закордоном.

Премієр о. д-р Волошин не погодився на співпрацю з ґен. Прхалею та відкинув усяку дискусію на ту тему.

На тлі цього конфлікту між Хустом і Прагою великого значіння набирають недалекі вибори до сойму Карпатської України. Після них побачимо, які висновки пороблять карпатські українці у своїй першій законодатній палаті.

Інтервенція мадярського посла у справі виборів у Карпатській Україні?

До Праги приїхав мадярський посол гр. де Веттштайн, що виїхав з Праги у грудні.

ПАТ повідомляє, покликуючися на „добре поінформовані джерела", що негайно після приїзду пос. де Веттштайн інтервенював у міністерстві закорд. справ проти того, що уряд Карпатської України не допустив до виборів мадярської листи, що є на його думку незгідне з 5. параграфом віденського арбітражу.

—o—

Виборчі перегони.

Як подає орґан УНО, підчас виборів до карпатоукраїнського сойму громада, що віддасть 98% голосів на листу УНО, матиме право вивісити білий прапор. У день виборів відбудуться перегони між селами: котре перше вивісить білий прапор.

ІНСТРУКЦІЯ ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ" У СПРАВІ ВИБОРІВ.

Як подає УПС, чимало членів „Січі", зокрема інтеліґенти, розїхалися по всьому краю з передвиборчими рефератами.

Головна команда „Січі" видала своїм членам інструкцію у справі виборів. Інструкція стверджує м. ін., що вибори мають розбити чеські впливи та раз на все унеможливити мадярсько-москвофільську аґітацію.

КАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЯВНИХ ВИБОРІВ.

„Фелькішер Беобахтер" подає хід нарад проводу УНО та підкреслює, що — як виходить зі звітів з краю — населення Карпатської України домагається явних виборів, щоб заманіфестувати відданість владі своєї національної держави. Провід УНО на це не погодився, бо конституційні приписи передбачують лиш тайне голосування.

Словаки не погодяться на ревізію кордону з Карпатською Україною —

ЗАЯВИВ МІНІСТР СІДОР В ІНТЕРВЮ.

Як подає ПАТ, мін. Сідор дав представникові „Дейлі Телеграфу" інтервю, в якому сказав м. ін.: „Плян утворення Великої України неактуальний. В рамах Словаччини українська справа для словаків раз на все полагднана: українці користуються всіми національними правами і не мають причини бути невдоволеними.

Український рух цікавить словаків остільки, що серед українців є тенденції до ревізії границі між Словаччиною і Карпатською Україною. Словаки ніколи не погодяться на таку ревізію і всі зусилля в тому напрямі вважатимуть іриндентою".

БРИТІЙСЬКІ ЖЕРТВИ ЕСПАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

ЛЬОНДОН. Від хвилини вибуху громадянської війни в Еспанії, на еспанських водах зазнало 99 британських кораблів. Школи в більшості випадків були дрібні, проте 26 британських громадян утратило життя, в 26 [illegible]

Московський Сфінкс
та українська відома величина.

Львів, 3. лютого 1939.

(К.) У таємних кабінетах генеральних штабів і в містичній волі диктаторів заховалась сьогодні доля світа. Тривожний знак запиту повис над міліярдовим муравлищем людей і ніякий Мінхен чи Рим його усунути не всилі. Чи та або інша візита а потім справжні дипльоматичні кадрилі, та чи інша промова або ціла їх серія є етапами розвязки, чи підготови до неминучого вудару? Де він пічнеться, на сході чи заході? Чи захід лише маневр, а схід справжня ціль, чи навпаки? З цих питань мережаний серпанок, яким закрита й наша доля, наша будучність. Коли світ ставить їх з трівогою — ми повторяємо їх з тривожною надією. Та проте істотні для нас, невблагані як смерть є сьогодні наші, українські питання: як зареагує у рішальній хвилині український — совітський схід? Якою мовою заговорять сьогоднішні невільники совітського режіму, коли опиняться на военному фронті? Чи цей режім матиме якусь силу, щоб втриматися під зовнішнім і внутрішнім напором, чи завалиться як спорохнявіла похила будівля, щоб з її румовищ міг піднятися майбутній український Фенікс?

Питання відпорности совітського державного устрою для нас тісно звязане зі справою реалізації східньо-українських державних форм у майбутній світовій розгрі. Цю відпорність важко конкретно означити. З явищ совітської дійсности, які доступні й нашій аналізі, робимо висновок, що вона мала і з еволюцією внутрішніх совітських відносин матиме постійно. Щож з того, що напр. управна поверхня совітських державних ґрунтів зросла з одного міліона гектарів у 1918 р. до 5 міліонів у 1938 р., себто управна площина цього майна зрівнялась з управною землею цілої Англії, коли продукцію СССР оцінили у 1936 р. на 2,8 міліонів подвійних сотнарів пшениці проти 15,5 міліонів в Англії? Що з того, що державні совітські колхози мали у 1930 р. 20 міліонів гектарів землі під пасовиськами, коли в тому самому році згинуло 1,2 міліонів штук найдорожчої породової тварини з браку відповідного догляду, або на пошесні недуги? Кого переконає те, що позиція вивозу зі Совітів 5.2 міліонів тон збіжжа є покажчиком їх господарської сили у 1931 р., коли одночасно міліони їхніх громадян помер тоді голодовою смертю? Трудно також припустити, щоб совітські цифри про поступ колективізації скривали в собі якусь утаєну невідому господарську відпорність. Чи 243.700 колхозів у 1938 р. супроти 57.000 у 1929 р., з 15,2 міліонами сколективізованих одиничних господарств у порівнянні до 1 міліона тих господарств у 1929 р. — це сила, чи може акумулятор підземного невдоволення? Чи московський мужик, оце бездушне панщизняне тягло від монґольських часів аж до 1861 р., викаже сьогодні після страхіть совітського режіму, якусь нову соціяльну амбіцію, чи буде далі невідомою величиною, коли прийде до вудару на европейському Сході

Ці питання скривають у собі загально-совітську тайну. Та проте офіціяльний совітський сфінкс гарячково, майже нервово підготовлюється до війни. Його промисл працює здебільша для війни, хоч одночасно він дезорґанізується не вважаючи на всякого типу ударництво і стахановщину. Голосні колись совітські пятилітки мали визначно мілітарний характер. Совітський сфінкс жертвує сьогодні всюди своїм комуністично-революційним світоглядом там, де цього вимагає военний потенціял. Навіть совітську культуру і „совітський патріотизм" обчімхано з марксівської фразеольоґії і прибрано у російські шати. Ревіндикують все зі спадщини „проклятого" царату, що тільки може піднести російську національну амбіцію совітського громадянина: і Пушкіна і Льва Толстого і Петра Великого чи Івана Грізного, і Кутузова чи Суворова. Одночасно йде „демократизація" совітської диктатури.

Цікаву відомість принесла совітська преса у січні ц. р. Після проголошення новорічного приказу Ворошилова, в якому цей головний командант збройних совітських сил ствердив „дуже поважну зовнішню ситуацію" і военну небезпеку, появився декрет про відібрання нової присяги в армії, фльоті і серед працівників військових установ. Цікавий новий текст присяги, характеристичне перенесення акту присяги з 1. травня на 23. лютого ц. р. (21-і роковини істнування совітської армії), врешті сензаційна умовина, що присягу складатимуть не збірно, як досі, лише індивідуально і за підписом (що ніде у світі не практикується!) присягаючого у приняві команданта, що відбирає присягу! У тексті присяги нема згадки, як було досі, що совітська армія „робітничо-селянська армія", що вона „авангард світової революції"...

Коли до того пригадаємо недавно нами нотовані відомости про гарячковий поділ ріжних ресортів совітського державного апарату, щоб його достосувати до военних потреб (поділ комісаріяту военного промислу на 4 нові комісаріяти, важкого промислу на 6, споживчого на 4), далі, коли пригадаємо, що недавно появилися три декрети в робітничих справах з явною тенденцією прибрати в руки робітничу верству, то зрозуміємо, що Совіти реагують на нове міжнародне положення, підготовляються до відпору і намагаються затиснути свій кулак.

27. січня проголошено у Москві декрет про скликання 18. конгресу Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, на якому промовлятиме „сам" Сталін. Програма конґресу каже також, що він радитиме під впливом сучасних міжнародніх подій і що поставить собі завдання усуцільнити совітський державний апарат та зробити совітську політичну і господарську дійсність більш відповідною на ті можливости, які грядуть...

Як реаґує на це все український совітський громадянин? Чи той сколективізований „куркуль" або цей робітник, що слухає радіо та українські авдиції з ріжних західних осередків, чи український комсомолець і всі ці молоді вихованки українських 117 високих шкіл, це потенціяльна українська сила?

Тут уже можна спіратися не тільки на раціональній вірі у рідний нарід, але на фактах 18-літньої геройської боротьби з совітським режімом. Від історії повстань через процес СВУ, самогубства Скрипника й Хвильового та безліч пізніших судових процесів, „каять" і розстрілів, — іде відповідь: так! Український нарід у Совітах не є невідомою величиною. І тому слушно ту величину беруть під увагу в усяких концепціях, що змагають до ліквідації „єдиної неділимої".

Дві цікаві статті в італійській пресі.

(Від нашого кореспондента)

Рим, 30. січня.

Від коли українська тематика стала постійним гостем на шпальтах світової преси і назагал освітлена прихильно, можна було припустити, що й італійська преса займе до неї якщо не сприятливе, то бодай не неґативне становище.

Як ми вже інформували наших читачів, з самого початку італійська преса підтримувала майже виключно малярський ревізіоністичний мексималізм, а щодо українських справ взагалі не забирала голосу. Після Відня було дещо більше зацікавлення цими справами, але все ж крізь чужі окуляри. З українських інформаційних джерел італійська преса не могла користати, бо їх майже нема.

Тимбільше відрадним явищем треба зазначити тут появу двох статтей, майже рівночасно. Перша — це стаття нам уже знаного молодого журналіста Джіячінтія Тревізонні п. наголовком: „Українська справа та європейський інтерес", поміщена в однім з найповажніших італійських політичних місячників „Вита італіяна". Друга, також нам уже знаного журналіста, який навіть бував у Хусті, Ґуідо Тонелля, у щоденнику „Реджіма фашіста" під заголовком „Наддніпрянська Україна і противосівський фронт". Треба згадати, що місячник „Віта італіяна" є місячною публікацією „Реджіма фашіста", якого основником і постійним співробітником є Роберто Фаріначчі, одна з головних постатей фашистівського пуританського руху. Сам Муссоліні признав цьому місячникові фашистівської доктрини першенство політичної фашистівської тринн.

Не хочемо цим сказати, що ці дві статті мали б бути висловом офіціяльних кол, але знаменитий факт вислову таких ідей молодими журналістами в пробоєвих органах, які мають великий вплив на молоде покоління нової фашистівської Італії.

Джінчінто Тревізонно, у своїй добре обґрунтованій статті, виходячи з погляду ...

Гострі виступи проти політики Рузвельта.

ВАШИНГТОН. Противники теперішньої ліберальної супроти Франції політики Злучених Держав далі ведуть свою акцію проти президента Рузвельта за постачання летунського знаряддя для Франції. Ці кола протестують проти теперішнього упривілейовання Франції і вказують на факт, що в минулих роках Франція була на самому кінці серед купців літаків. Ці критики покликуються на минулорічну статистику вивозу американських літаків і летунських моторів, який виносив загалом 68 міліонів долярів. Тоді, коли Голяндія та Голяндські Індії купили летунського знаряддя за 22 міліони долярів, Китай, Арґентина та Совітський Союз разом за 18 міліонів долярів, Туреччина й Канада за 6 міліонів, Бразилія за 2 міліони, а Мексик за 1 міліон долярів, Франція не зробила ніякого поважнішого замовлення. А тепер Злучені Держави мали б доставити для Франції аж 1.000 літаків і то на найдогідніших умовинах.

Процес 59 членів „Залізної Гвардії".

БУКАРЕШТ. 2. ц. м. почався у Клюжі процес 59 членів „Залізної Гвардії", які — згідно з актом обвинувачення — створили були на терені Семигороду й Банату широко розгалужену терористичну орґанізацію. Головні обвинувачені — атентатчики на ректора Стефанеску, інші відповідатимуть за цілу низку замахів на жидівські підприємства та публичні обєкти, які або виконано або пробувано виконати.

—o—

ки італійської імперії, ставить собі чотири питання, себто:

1) Чи у хвилині явних ідеольогічних конфліктів варто тримати відкритим питання українського ірредентизму?

2) Чи український „ірредентизм" оправданий з европейського погляду у значінні, яке звичайно надають прикметникові „европейський" як поняттю загальної культури?

3) Чи економічно беручи Европі підходить участь України, може і свобідної, в союзі народів західньої культури?

4) Чи має це вартість також політично?

На перше питання автор відповідає: „Природні рухи народів можна здушувати, їх вирішення можна часово пересунути, та не можна їх дефінітивно усунути." Через те, всі, що чуйно стежать за европейськими проблемами мусять якнебудь признати, що вирішення української справи не може бути негайне. Щодо другого питання, то автор, цитуючи слова Муссоліні з року 1919, що „українці (у своїй боротьбі проти большевиків) не боронять лише себе самих, але також і Европу", приходить до висновку, що українська культура має деякі чисто західньо-европейські риси.

Обговорюючи третє питання, автор подає деякі статистичні дані господарства України і твердить, що під економічним оглядом Україна має чудові природні засоби.

При четвертому питанні, чи побажана політична участь свобідної України у родині культурних, західньоевропейських народів, Тревізонно зазначує дуже важне стратегічне положення України, яке на його думку має також для Італії чимале значіння і при вирішуванні такого питання фашистівська імперія мусить брати участь, тимто за ним треба слідкувати дуже пильно.

Друга стаття, згадана на початку, журналіста Ґуідо Тонелля „Наддніпрянська Україна і протисовітський фронт", є гейби надолуженням цього журналіста за всі його дотеперішні гріхи супроти нас і саме цей факт вражає нас приємно, що людина, яка переконалася щодо своїх помилок, публично направляє їх, розяснює дійсний стан та не вживає вже чужих окулярів.

Зміст цієї статті можна зясувати її закінченням. Автор уважає проблему України головно протиросійською проблемою, отже, коли її тепер поставили на міжнародній ґрунт з протибольшевицьким вістрям, то вирішення її є спільним інтересом всіх тих, які плече об плече станули б на протибольшевицькому фронті.

Н. С. С.

СУТЬ І ЗНАЧІННЯ ЗБІРНИХ ДОГОВОРІВ.

У звязку з виданою вищою статтею про „Працю і винагороду", яка вказувала до останнього зїзду СУПРУГ-и, дістаємо статтю, яку вважаємо так само вібраним для дискусії, як і ту попередню статтю розвідку. Знаємо, що на справу збірних договорів та взагалі на цілу проблему приватного службовництва в праці і винагороди у наших установах істнують дуже різні погляди. Знаємо теж, що дехто підносив арґументи проти збірних договорів. Тому, даючи місце цьому авторитетному представникові професійних інтересів службовців, як голові СУПРУГ-и радо дамо місце і виразникові інших поглядів, у тому переконанні, що газета не має вирішувати проблем, тільки повинна проблеми актуалізувати — аж до правильного їх розвязання. — **Редакція.**

Змагання українського народу до розбудови рідної духової й матеріяльної культури та одночасно замкнений для українців доступ до не-українських варстатів праці спричинили, що витворився в нас новий суспільний стан: т. зв. приватних службовиків (працівників, урядовців). Вони були вже й у довоєнних часах, але в такій малій скількости, що їх окремо не враховували ніде, хіба дещо у Львові, де були урядовці, головно „Народньої Торговлі" і „Дністра".

Кожне явище може розвиватися у двоякий спосіб: або воно твориться згори по якійсь схемі, або розвивається дико (здолу). Коли не звертають на нього уваги, щойно згодом воно розростається й тоді настає потреба його управильнити. Стан приватних службовиків розвинувся в нас цим другим способом та прийняв уже такі розміри, що пора це наше суспільне явище управильнити.

Не буде ані перебільшеною, ані зайвою причина, що українська повоєнна інтеліґенція, якій дав кваліфікацію чи то науковий патріот, чи само життя і практика, примістилася в українських установах і перевела в них потрібну реорганізацію та вложила своє знання й силу в їх розбудову. **„Історична заслуга цієї ґенерації, як очевидно і декого зі старших, для створення теперішнього нашого національного стану в Польщі — просто величезна"** — писав у „Ділі" з 24. IX. 1937 д-р Степан Баран, один із найбистріших обсерваторів усіх проявів розвитку українського народу. Захоплений самим числом українських приватних службовиків він казав: **„А число їх на наші відносини, зокрема і передовсім кооперативних працівників, як теж рідношкільних, сільсько-господарських та освітніх, вже сьогодні дуже поважне і має свою питому вагу та загально-суспільну вартість, яка не меншає, тільки збільшується і то з кожним роком. Є це першорядний чинник дальшого правильного розвитку нашого загально-національного будівництва."**

Інший український публіцист, який уже з самого титулу свого становища орієнтується в українських відносинах („ік" у „Ділі" з 13. I 1938) підносить, що **„Нотоpійно відомий патріотизм українського службовицького стану. Це не тільки словний патріотизм, але любов батьківщини, доказувана щоденною добровільною та даровою суспільною працею по всяких організаціях та величезною жертвенністю на народні цілі."**

Цих кілька обективних посторонніх оцінок поможе громадянству зорієнтуватися, що управильнити службові відносини з такими людьми це для даної установи передусім акт громадського признання і справедливости.

Коли українські установи, що є видимим знаком сили національної організації, творилися, були в пеленках, чи коли вони з якихось причин хиталися, тоді їх працівники, що своїми руками, мозками й енерґією їх розбудували, давали, що могли, вміли мовчазно терпіти недостатки, вміли зацитькати свої найпекучіші потреби тільки для одної цілі: щоби скріпити дану установу. Щоб навести пречисленні приклади — на те рямці часописної статті далеко за малі. Але українське громадянство не повинно до того привикати й уважати це за нормальний стан у перманенції. Прийшов час, коли ті самі працівники — особливо на нижчих становищах — зміркували, що тільки їм кажуть дальше приносити себе в жертву і тоді, коли така одностороння жертва не дуже потрібна. Ті нижчі службовики завважують то тут, то там, що і супроти декого з їх рядів істнують дві мірки та що не всіх обовязують ті самі скрупули. Бувають нагороди для одиниць не тільки поза чергою, але і поза заслугою. І це людей огірчує: не з зависти, але від несправедливости. Це й наводить острах, що такі спорадичні випадки можуть вродитись в систему, яка з черги може здеморалізувати навіть тих, що на них будуємо наше завтра.

Всі ті моменти: і надто низькі платні, і деінде нездорові відносини праці і явище протекціонізму і почуття завтрішнього дня у більшости службовиків, — загострюють справу і домагаються управильнити її. Це може статися тільки при помочі т. зв. „збірних договорів". Нездібні привести лад односторонні правильники, бо вони є накинені одною стороною, а навіть хочби й були вироблені в порозумінні з обома заінтересованими сторонами, то їх усетаки одна сторона, в даному випадку працедавець, може змінити. Не всилі завести порядку навіть особові (індивідуальні) договори, чи договори зі службовиками дотичної установи, бо т. зв. працедавець завжди може мати безліч способів, щоб викликати у своїх працівників „добру волю" змінити договір по лінії бажань працедавця. „Збірний договір" заключується з орґанізацією, до якої належать працівники підприємства (установи) поза самим підприємством. Службовики добилися навіть закону про „збірні договори" (з 14. IV. 1937, Дн. З. Р. П. ч. 311, поз. 242). І цей закон постановляє у ст. 5, уст. 2, що під такий договір підпадають навіть ті працівники, що не належать до орґанізації, яка договір заключила. Бо закон рахується з тим, що в теперішних часах не може або не повинно бути такого працівника, який не належав би до професійної орґанізації. Зовсім слушно, особливо в умовинах нашого життя; бо як можна терпіти таку облуду і дволичність, колиб хтось вияснював потребу й вагу орґанізації, а сам ходив незорґанізований? Інституція збірного договору для працівника остільки краща, що хто інший, від працедавця незалежний, слідкує за виконанням договору; а для установи та користь, що не має службових клопотів зі стільки людьми, що працюють у підприємстві (установі). У наших умовинах такою загальною орґанізацією, що управнена заключувати з установами договір, є Союз Українських Приватних Службовиків СУПРУГА. Ця орґанізація вже від двох років досить інтенсивно займається справою збірних договорів, розяснює її в рядах службовицтва та довела до того, що сьогодні службовики зрозуміли, що в наших умовинах найкраще забезпечили б його таки ці збірні договори. Ширше громадянство цієї справи докладно не знає і його деякі кола ставляться страшенне здержливо до неї. Вважаємо всетаки, що автор статті „Праця і винагорода" („ік" в „Ділі" ч. 8. з 1939) має повну слушність, що „розвязати цю проблему рішуче при обосторонній добрій волі можна".

Можна і треба. **Далеко помилявся би той, хто думав би, що професійна орґанізація має на увазі лише матеріяльні користи своїх членів.** Українська професійна орґанізація, якої члени по громадськи двигають тягар праці, трудів і відповідальности, найкріпше піддержують національні установи, отже вицвіт українського духа, — орґанізація з такими членами має далеко вищі, суспільно-громадські, ідейні цілі: фахово двигнути своїх членів, розбудити й поширити громадські чесноти, самопізнати свою вартість в загально-національному будівництві, скинути останки трусливости, своєї недоцінки й меншевартости, викорінити зародки анархії та розкладу, вляти почуття потреби згармонізованої співпраці і координації власних чи гуртових інтересів з інтересами народу та бути здатними до того, щоб перевести зміну господарської

структури нації, коли треба буде. Тому цифрова висота матеріяльного забезпечення службовика не є основною частиною договору, що його пропонує СУПРУГА. Віссю збірних службових договорів має бути прикоротити нездорові, шкідливі, кривдні, а деколи то й деморалізуючі обяви, що випливають з довільности працедавця чи його повновласника, управильнити умовини праці, охоронити працюючу одиницю особливо в часі сильнішого безробіття. Очевидно, що професійна організація не може легковажити й матеріяльних основ службовицтва, особливо тоді, коли бачить поправу господарського положення, отже можливість поправити долю службовиків і тому не може мовчки терпіти комуналів у роді тих, що „на ваше місце є стільки то і то по 50 зол.“, тому „не потребуємо вас за 150 зол.“, бо це визиск людини, з яким мусимо боротися.

Тих кілька уваг дадуть змогу зрозуміти, що наша організація не піде на розвал чи розбій української установи, що навіть при своїх максимальних вимогах в інтересі своїх членів просто не позбудеться страху про долю дотичної установи. Тому не тільки інтерес службовицтва, але й дбайливість про нашу українську установу примушує СУПРУГА перти до заключення збірних договорів. Збірні договори це мирно узгіднені спірні питання між організацією працівників і працедавцем. Вони є великим відтяженням, вигладженням збірного громадського життя. Така полагода спору усуває непотрібну боротьбу, що вичерпує працівників та ослаблює національне господарство. Тому відмова від мирних переговорів і лиха воля, що не дає їх докінчити, мусить штовхати нас до боротьби, тимбільше, що працівники мають назагал зрозуміння видержливости підприємства і не ставлять під матеріяльним оглядом неможливих вимог.

Здається, що хто без упередження прочитає ті загальні зазваги, тому насунеться питання: чомуж то в наших установах не ввести збірних договорів і хто може їм противитися та з яких причин?

У цьому головну ролю грають психольоґічні моменти й деякі причини особистого характеру. Без сумніву є у нас одиниці, які хотілиб мати боязкого, заляканого, матеріяльно непевного працівника. Але управа, що працює для будучности установи і знає, чим та установа є в житті народу, мусить спиратися на працівниках сміливих, енерґічних, що знають свої обовязки, але і свої права. Чому напр. у „Народній Торговлі“ може обовязувати збірний договір ще від часів керми пок. Миколи Заячківського і не чувати, щоб у тій великій установі з численним персоналом наставали якісь закаламучені відносини, хоч цінник платень там страшенне низький?! Тому заводім усюди внутрішній закон у вигляді збірного договору, який не тільки облекшить долю службовиків, але і скріпить внутрішню владу проводу установи, який спіратиметься надалі не тільки на силі і риґорі, але і на згоді та гармонії.

Лев Ясінчук.

З польської преси.

П. Цат домагається уступок за польську політику.

У статті п. н. „Промова Гітлера і польська політика“ п. Цат-Мацкевич у свому органі „Слово“ (ч. 31 з 1-го лютого ц. р.) розглядає шляхи, якими може чи повинна піти польська політика у звязку з плянами канцлера Гітлера. Читаємо там:

„Коли Гітлер говорить, то маємо враження, що він бачить цілий земний ґльоб, якби тримав його у формі скляної, прозорої кулі. Його насвітлення фактів односторонно вияскравлені, його арґументи аж грають кровю від темпераменту, пристрасти, чуття, але його синтези так пристрасно льоґічні. — „Ви давали право самовизначення кафрам — але відмовили його людности Австрії і Судетів“. „Говорите про переслідування клиру в Німеччині — але кілько священників убито в большевії“.Відклик до почуття кривдної справедливости, воєнний бранець, що зриває кайдани. Його вичуття минулого, теперішнього, його очі, що дивляться в земний ґльоб, як у кришталеву прозору кулю і бачать нитки, які вяжуть одну проблему з другою, що їх не бачать премудрі політики, фінансісти, вчені“.

Промова Гітлера — каже п. Цат — не викликала паніки, бо протифранцузькі вимоги Італії він підтримав дуже поміркованно.

„Але памятаємо — читаємо далі — промову з 20-го лютого 1938 року, вона теж була поміркована і відпружила положення в Европі, хоча три тижні пізніше переведено аншлюс. Гітлер зажадав кольоній для 80-міліонового німецького народу, зажадав їх від капіталістичних західних демократій, що мають заморські сирівці: нафту, залізо, вуґілля, бавовну. Гітлер звернувся лицем на захід. Запевнення мін. Рібентропа у Варшаві, що про Україну покищо нема й мови, які так заспокоюють нашу прилюдну опінію, згідні — здається з дійсним станом справи. Яка може бути політика Польщі у звязку з домаганнями Гітлера, спрямованими до Франції та Англії“.

П. Цат бачить три теоретичні можливости: 1) Польща доскочить до англьо-французького фронту, що боронить своїх сирівців; 2) Польща посередничатиме між заходом і Німеччиною намагаючись спрямувати німецьку експанзію до російської Азії; 3) Польща буде нейтральна. Щодо першої можливости п. Цат каже:

„Такий зворот у дотеперішній політиці Польщі був би мало льоґічний. Як ми не боронили Франції в Австрії, то було б дивно не боронити її щойно в Джібуті“.

Що торкається третьої можливости, то читаємо таку думку:

„Саме до тієї можливости підготовляє польську опінію преса, що стоїть під впливом політики мін. Бека. Ця преса готова роздирати ризи над переслідуванням поляків на пруських Мазурах, готова нацьковувати польсько-німецькі взаємини на

Шлеську, але на кольоніяльну проблему Німеччини та можливість їх переносу, що спричинила б величанське скріплення Німеччини, готова дивитися під кутом: що це нас обходить, це таке далеке від нас“.

У світлі промови канцлера Гітлера — каже п. Цат — відвідини мін. Рібентропа у Варшаві дуже льоґічні. Рахуючись з тим, що пакт неагресії з Польщею — що сам признав у своїй промові — був дуже поміччний у його політиці, Гітлер хотів би на будуче зберегти невтральність Польщі“.

„Але при всьому звеличанні для геніяльної індивідуальности канц. Гітлера, важко мені як полякові прийняти наприклад таку пропозицію того великого державного мужа: „Дорогі поляки, маю тепер, як бачите, голову заняту своїми кольоніяльними справами. Як їх скінчу, то побалакаємо про справи, які вас цікавлять“. Таке поставлення справи булоб згодою на пертрактації з Гітлером тоді, коли він зуміє накинути свою волю Франції і Анґлії. Не знаю, чи тоді можна би сподіватися надто багато уступок для нас, не знаю, чи ми практично не брали б час для пертрактацій“.

П. Цат стоїть на становищі, що Польща повинна якнайшвидше зліквідувати свої спірні справи з Німеччиною. „Концесії, що належаться нам за цілу нашу політику в останньому часі, повинні нам признати без дальшого відкладання на майбутнє. Повинні вповні признати наш погляд у справі Клайпеди, Данціґу і Підкарпатської Руси“.

Брат-братові.

ЗАОКЕАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП повідомляє: Українська еміграція у Злучених Державах Північної Америки та Канаді розвела широку й енерґійну акцію допомоги Карпатській Україні. Досі вислано до Хусту значні суми грошей, а в найближчих днях відійде з Ню-Йорку до Европи перший транспорт призначених для населення Карпатської України харчевих продуктів. Крім того всі українські заокеанські організації рішили розписати позичку у висоті 5 міліонів долярів. Американським братам вдалось зацікавити цією справою кілька американських банків.

—o—

ВІДНОВЛЕННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ВЗАЄМИН МІЖ ПРАГОЮ ТА ЛІСАБОНОЮ.

ПРАГА. Щоденник „Вечер“ подає, що дипльоматичні взаємини між федерацією чехів, словаків та українців та Портуґалією, зірвані два роки тому на тлі доставки зброї для Портуґалії, уже в найближчому часі будуть відновлені.

Вісти з Карпатської України.

ВІДВІДИНИ АНҐЛІЙСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

Дня 20. І. відвідав міністерство шкільництва Карпатської України англійський журналіст М. Б. Вінч. Він розмовляв з інж. Чаплею, референтом для середніх шкіл і дуже зацікавився українським шкільництвом та подивляв такий швидкий поступ та високий рівень української середнешкільної професури.

Редактор Вінч знайомиться зі всіма европейськими школами і хоче теж пізнати шкільництво в Карпатській Україні. Він буде в Карпатській Україні довший час, за який відвідає міста з середніми школами. Один тиждень присвятить студіям над різьбарською школою в Ясіні.

НІМЦІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Число німців у Карпатській Україні доходить до 15 тисяч. Німецькі оселі заложені там перед століттями, за цісаревої Марії Тереси. Німці в Карпатській Україні соціяльно живуть досить добре. Німецьке шкільництво представляється приблизно так: 19 народніх шкіл з 34 клясами й одна горожанська школа з 4 клясами. Учителів 32, учнів к. 2 тисяч.

По цілій Карпатській Україні німці розпорошені в таких селах: Німецька Мокра, Бра... пець, Барбово, Устьчорна, в яких вони живуть компактною масою. Також живуть німці у ... лові, Руській Мокрій, Рахові (Ціпперай), ... (Нім. Село), Кучаві, Дубовім та інших. ... в останньому часі створили собі Німецькі Народні Ради при участи німецького державного секретаря при владі Карпатської України ... Ольдофрелія.

НАРОДНІЙ ДІМ У НЕРЕСНИЦІ.

Цього року починає будуватися в Нересниці Український Народній Дім. Плян виготовив український інжинір П. Петренко. ... верховий будинок буде поставлений ... квою. В домі буде уміщена гостинниця ... ниця, в якій можна буде дістати різні ... що характеризують фолкльор ... народу та буде теж велика бібліотека ... і часописів. На першому поверсі буде ... театральна саля. Кошторис ... кч. Врешті Нересниця дістане ... ну будівлю, що ... хові.

СЕЛЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС „КАРПАТСЬКА УКРАЇНА“.

Під таким наголовком почав виходити в Хусті новий український часопис для селянства. Перше число появилося з датою 25. січня 1939. Часопис виходитиме двічі на тиждень.

ПОЧЕСНИЙ ДИПЛЬОМ ДЛЯ ПРЕМІЄРА.

Село Терново над Тисою через свою делеґацію вручило почесний диплом громадянина свого села премієрові Карпатської України д-рові Волошинові.

ЧОТИРИ МІСЯЦІ В ПЕШТСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

При кінці жовтня 1938 року в боротьбі з мадярськими відділами на полудні Карпатської України мадяри забрали двох членів сторожі оборони держави — Осипа Хромеля й Осипа Грдоузка, які ще й тепер, уже четвертий місяць, сидять у вязниці.

Про моїх дідів.

З нагоди ювилею 70-ліття „Просвіти“ подав о. Степан Перський в альманаху „Нового Часу“ на рік 1938 згадку про мене і зазначив, наче б о. Йосиф Заячківський, парох Лопянки коло Долини, був моїм дідом.

Отся родинна інформація вийшла з очевидної помилки бо о. Йосиф Заячківський, котрого я знав і незвичайно поважав, не був моїм дідом ані спорідненим зі мною. І щоб не було більше помилок щодо моїх дідів, я постановив про них дещо написати, щоб показати, як жили і працювали тодішні громадяни.

Моїм дідом по батькові був **о. Василь Левицький**, що був парохом у Гостові товмацького повіту від 1828. до 1878. року. Цей мій дід був дуже ощадний і з своїх ощадностей купив мастність Жабокруки коло Обертина. Його батьком і моїм прадідом був **Юрій Левицький**, учитель у місті Щирці, що підписувався гербом: Рогаля та оженився був з доньою нотаря в Щирці.

Моїм дідом по матері був **о. Стефан Козоровський**, що був парохом у Тисьмениці від р. 1855 до 1880. Він визначився між іншим тим, що висилав синів тисьменицьких міщан до шкіл у Львові, щоб виховувати українську інтелігенцію. Звідти й вийшли роди: Соколовських, Скородинських, Волощуків, Томовичів та інших наших міщан.

Його батьком і моїм прадідом був **Василь Козоровський**, міщанин у Калуші і бурмістр того міста. Я маю у себе один його акт з 1829. року.

З ним вийшла була така подія: Він називався передше Козоріз, але став бурмістром міста Калуша (бо був добре письменний), то міщани зажадали, щоб йому змінити назвище, бо, мовляв, не ладно, щоб бурмістр називався Козоріз. І тому ґубернія у Львові змінила його назвище з Козоріза на Козоровський.

З того видно, що мої оба діди були з міщанських родів і оба були священниками. А мої прадіди були міщанами і мій матірний прадід був прославився як добрий бурмістр у Калуші, так що у пятьдесятих роках минулого століття покликали його сина **Антона Козоровського** на бурмістра до Бучача, де він вів цю міську громаду до 1876 року і там помер.

Від отих прадідів, дідів і батьків набрав я виховання, культури і почуття обовязковости праці.

Д-р Кость Левицький.

23. I. 1939.

Дещо з Волині.

„СЕСТРИ-НЕПОКАЛЯНКИ“.

Не так давно померлий граф Е. Малинський, нащадок колишньої української православної шляхти Волині, залишив заповітом для організації сестер-непокалянок свої маєтки Бережне й Неміркв. Отак уперше осядуть на Волині ці сс.-непокалянки, яких досі тут не було. Працю свою вони вели досі лише на Виленщині й на Поліссі, „навертаючи“ місцеве українське населення. Кат. Аг. Пр., характеризуючи місіонарську роботу цих сс. на східніх землях і сподіваючись від них великих здобутків на Волині, каже про них так: „Непокалянки — це правдивий білий К. О. П., католицька сторожа східного пограниччя“.

ЗА КОМУНІЗМ.

Рівенський окружний суд на сесії в Кременці з 40 осіб, яким закинули комуністичну діяльність у місті та в околичних селах, засудив двох обвинувачених на 12 років вязниці, інших на від 5 до 1 року.

Луцький окружний суд засудив за комунізм селян: Олександра Філюка на 6 років вязниці, Сергія Андрейчука на 5 р., Антона Ройка на 6 р., Івана Ройка на 5. р. та інших 3-ох на кару від 4 до 2 років.

ВИСЕЛИЛИ Д-РА Р. МОГИЛЬНИЦЬКОГО.

Адміністраційна влада виселила з м. Рівного, як із прикордонної смуги, лікаря д-ра Романа Могильницького, члена Ц. Комітету УНДО. Д-р Могильницький покинцо осів у м. Луцьку, але через те, що села довкола Луцька входять у прикордонну смугу, мусить перебувати в місті безвиїздно.

П. ВОЛОШИНОВСЬКИЙ ПОКИДАЄ ВОЛИНЬ.

Колишній дорадник воєводи Г. Юзевського і властивий батько ідеї „співжиття“ та „співпраці“ в мішаних польсько-українських організаціях та ідеї волинського реґіоналізму, відбудови сокальського кордону, певнівщини й ліквідації місцевих українських організацій, б. посол і сенатор Йоахим Волошиновський цими днями виїзджає з Волині. Така змінлива доля.

ДІМ І МУЗЕЙ ІМ. Ю. СЛОВАЦЬКОГО.

З нагоди 130-ліття народження Ю. Словацького має бути викуплений у Кременці дім, у якому він народився, а також здвигнений „Дім культури й мистецтва ім. Ю. Словацького“. Засоби на це мають складатися з субвенцій уряду й самоуправи та з жертв польського громадянства.

С. С.

Спроба постійної трансатлянтійської комунікації.

ВАШИНГТОН. Державний департамент повідомив, що англійська влада дала дозвіл на організування пробної трансатлянтійської летунської комунікації між Англією та Злученими Державами Північної Америки. Пробні лети зачнуться у червні вздовж шляху: Савтгемптон—Ботвуд—Монтреаль—Ню Йорк.

—o—

Україніка

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА.

„Ля Сіте Нувель“ (Париж) з 31. I. умістила статтю п. н. „Друга Росія“, в якій подає стан політичної еміґрації з території б. російської імперії. Між іншим є там мова і про українську еміґрацію у звязку з плянами окремих еміґраційних ґруп щодо відбудови української держави.

„Ль' Ордр“ (Париж) повідомляє, що по відвідинах мадярського міністра закордонних справ ґрафа Чакія в Берліні Мадярщина вестиме політику в порозумінні з німецькими палатами. У звязку з цим Мадярщина зреклася спільного кордону з Польщею коштом Карпатської України. Врешті природному розвиткові Карпатської України не будуть перешкоджувати терористичні мадярські відділи.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА.

Редактор **„Оссерваторе Романо“** (Ватикан) у числі з 19. січня ц. р. досить широко говорить про українську справу. Підкреслює, що українці в Карпатській Україні не вважають автономії за концесію, але за природне право. „Оссерваторе Романо“ уважає самостійне іствування Карпатської України природним, тому, що Карпатська Україна багата, а не бідна, як твердять мадяри. Політичний редактор ватиканського часопису хвалить швидку, конструктивного і духового порядку, працю карпатоукраїнської влади, якої премієр тішиться іменем „батько“.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Довші статті на теми Карпатської України принесли за останні дні м. ін. такі німецькі часописи: **„Берлінер Берзен Цайтунґ“** з 28. I. — „Лісове багацтво Карпатської України“, **„Ное Ляйпціґер Цайтунґ“** з 29. I. — „Земельні багацтва Карпатської України“, **„Діссельдорфер Нахріхтен“** з 27. I. — „Карпато-Україна“ **„Арнштедтер Анцайґер“** з 27. I. — „Природні багацтва Карпатської України“, **„Нідердойтшер Бобахтер“** з 28. I. (Шверін) — „Наріс Карпатської України“ — про життя, працю і звичаї гуцулів (з 4 фотографіями).

Дуже обширно реферує німецька преса програму закарпатського „Українського Національного Обєднання“ й узагалі всі передвиборчі справи в Карпатській Україні. Неуспіх Прхалі оцінює німецька преса з прихильністю для Карпатської України і висловлює подив для гідної постави українського уряду та громадянства. Поодинокі ґазети далі приносять різні вістки про всякі справи Карпатської України, зокрема про поступневе заміщування чеських жандармів українськими січовиками. **„Данціґер Форпостен“** з 24. I. приніс цікаву статтю п. н. „Все ще темна гра довкола Карпатської України“.

Берлінський офіціоз міністерства закордонних справ **„Дойтше Альґемайне Цайтунґ“** з 27. I. помістив фейлєтон „Спомин з України“, а

якому автор, кол. старшина німецької армії в Україні розповідає про свої переживання з часу відвороту німців з України на захід.

Маргарете Єнг містить у „Шлезіше Фолькс-цайтунг" (Бреслав) з 29. І. „Історії з Карпатської України", що мають мемуаристично-фейлетоновий характер.

Про берлінське свято 22. січня, влаштоване „Українським Національним Обеднанням", писали не тільки берлінські часописи, як напр. „Дойтше Альг. Цайтунг" з 24. І., але і провінціональні — „Мінхенер Ноесте Нахріхтен", „Пройсіше Цайтунг" (Кенігсберґ), „Дер Міттаг" (Діссельдорф) та також про свято 22. січня у Відні, влаштоване тамошньою філією УНО і студентською „Січю", писала віденська преса. Цікаво, що про це віденське свято появилися доволі обширні нотатки в льондонському „Таймсі" (24. І.) і в стокгольмській „Свенска Дагблядет" (24. І.).

„Національ Цайтунг" (Ессен) з 31. І. у великій статті свого спеціяльного кореспондента в Хусту подає у повному тексті програму „Українського Національного Обеднання", приняту на установчому зібранні в Хусті.

„Ґренцботе" (Братислава) з 31. І. подає коротку статистичну замітку про домашню худобу в Карпатській Україні.

„Ґренцботе" (Братислава) з 1. II. у статті п. н. „Карпатська Україна під натиском" займається справою залізничої комунікації в Карпатській Україні. Часопис підкреслює, що хоч Мадярщина зволікає з поладнанням справи переїзду карпатоукраїнської залізниці через мадярську територію, щоб цим довести до господарських ускладнень у молодій державі, то все-ж постава карпатоукраїнської людности каже сподіватися, що Карпатська Україна переможе всі труднощі.

САБОТАЖІ В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН. У часі вибуху бомби на станції підземної залізниці Тотенгам, 5 осіб поважно покалічено. Важко раненого залізничого урядовця перевезено до шпиталю. Як виходить зі слідства, бомба була схована у валізці.

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. Шведський король Ґустав, що перебуває тут у переїзді, принив на послуханні маршала Ґерінґа й відбув з ним довшу розмову.

УСПІХИ АРМІЇ ҐЕН. ФРАНКА.

БАРСЕЛЬОНА. Офіцяльний комунікат головної кватири ґен. Франка повідомляє, що нац. війська посунулись на катальонському фронті пересічно дальших 7 кільометрів уперед і взяли до неволі 3260 полонених. Одночасно йде далі наступ військ ґен. Франка у провінції Естрамадура. Літаки національної армії бомбардують майже щодня червоний порт Валенсію.

Духова страва читачів „І. К. Ц."

АБО ЯК СОБІ П. ЛІСОВСЬКИЙ УЯВЛЯЄ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Ґеній писаного польського слова А. Міцкевич іскрою свого духа запліднив і запліднює не тільки літературних мистців та корифеїв думки, але — як це показується — духова спадщина Міцкевича придалася навіть праському кореспондентові „І. К. Ц.". Він покорисгувався нею не на те, щоб блиснути талантом, тільки, щоб під фірмою кореспонденції написати... памфлет про Карпатську Україну.

Просимо читати „ІКЦ" з 3. ц. м.: „Які вдячні сцени; аж просяться, щоб їх здійснити! Уряд урядує в — шатрах. Темна осінна ніч. З віддалі чути стріли... На горбках видно громади січовиків, що вимахують револьверами та рушницями... В якійсь відлюдній коршмі відбувається нарада українських заговірників. Деякі з них мають... довгі бороди і такі-ж... штилети за поясом. Горівку перегризають хлібом з... кукурудзи. Що то буде?"...

Не знаємо, що буде і як воно буде, бо те все, що буде, записано на божих скрижалях. Для пояснення подаємо нашим читачам, які може не зовсім розуміють, що це таке сталося з переляканим запитом кореспондента „І. К. Ц.", що тим урядом, який урядує, мовляв, у шатрах — це уряд Карпатської України, а тими заговірниками, що відбувають наради в якійсь відлюдній коршмі — це карпато-український уряд. Все інше, разом зі сценерією природи, п. Мечислав Лісовський (так називається праський кореспондент „І. К. Ц.") взяв з „Повороту батька" А. Міцкевича.

А щоб читачі кореспонденції не злякалися заговірників зза Карпат, п. Лісовський потішає тих читачів, що комунікація тих закарпатських номадів відбувається на... мулах.

Аж проситься докинути тут кілька слів про біблійну Валаамову ослицю, але ми незрозумілі для людей убогих духом.

Заг. Збори дільницевої Нар. Організації на Галицькім передмісті у Львові.

Минулого понеділка 30. січня ц. р. відбулися в домівці читальні Просвіти при вул. Супінського 23. десяті з черги Загальні Збори Народньої Організації Українців тієї дільниці. В год. 6. вечором відкрив Збори при участи к. 200 членів ДНО урядуючий заст. голови ред. Михайло Таранько, що привитав короткою промовою всіх зібраних і згадав у довшій промові заслуги померлого у вересні м. р. голову ДНО. бл. п. д-ра Романа Секелу, що її всі присутні вислухали стоячи.

Опісля відчитано протокол, який принято без змін. Потім заст. голови Таранько склав коротке, але річеве звідомлення з діяльности Старшини та поодиноких референтів за звітовий період від 1. лютого 1938 до 29. січня 1939.

Бесідник накреслив Зборам всі заходи Старшини над зорґанізуванням усіх кругів громадянства при ДНО; торкнувся конечної потреби збудувати церкву для окраїн дільниці — Персенківки та Снопкова, бо маленька церковця при вул. Зибликевича не вистачає; розвести плянову акцію над згуртуванням усіх дільницевих українських ремісників, купців та робітничих верств, виказував конечність пропаґувати, щоб український загал дільниці посилав свої діти до двох істнуючих шкіл у дільниці — хлопячої при вул. Супінського та дівочої при вул. Мохнацького.

При дільницевій орґанізації повстав уже зачаток спеціяльної секції суспільної опіки, яка приходилаб з поміччю та лікарською порадою найбіднішим, а безробітним помагалаб у підшуках праці; тим, що її не можуть знайти, давала б поміч у вигляді харчевих бонів, що були б реалізовані по українських харчевих крамницях на терені дільниці.

Звітодавець торкнувся теж пекучої потреби власної домівки, яка мала б стати осередком суспільно-орґанізаційної праці і товариського життя українців дільниці. Вкінці накреслив плян праці на будуче.

З черги забрав слово д-р Ф. Свістель і виголосив змістовий реферат про значіння міст в історії народів взагалі та міста Львова для життя й розвитку автохтонного українського населення зокрема і потім пояснив з цього погляду значіння самоуправних виборів у Львові.

У дискусії над звітом і виголошеним політичним рефератом забирали голос: робітник Омелян Зубач, Іван Вовк, п. Блянка Баранова, п. Евстахій Ігнат, ред. Кедрин, м-р Добрянський та інші, що всебічно підходили до порушених обома рефератами справ. На внесок ред. Івана Кедрина Збори прийняли під рясні оплески залі таку резолюцію:

Українці Галицької дільниці м. Львова, зібрані на Загальних Зборах в дні 30. січня 1939 року, рішили одностайно взяти участь у самоуправних виборах до міської ради міста Львова та взивають усіх українських сестер і братів по інших дільницях міста, щоб всі вони найшлись у виборчих списках та взяли участь у самому виборчому акті.

Зібрані вважають, що в нинішньому часі на терені міста Львова може бути тільки одна спільна українська ліста і тому закликають усі істнуючі українські політичні партії створити спільний Виборчий Комітет для переведення виборів у Львові. Одночасно збори рішають, що українські громадяни-виборці у Львові повинні виступати самостійно, не входячи у виборчі пакти з неукраїнськими виборцями.

В часі дискусії над звітом і рефератом прибув на Збори голова Народньої Орґанізації Українців міста Львова посол д-р Степан Біляк, який змалював хід виборчої акції до міських самоуправ на терені цілого краю.

По ухваленні абсолюторії уступаючій Старшині на предложення Комісії-Матки вибрали Заг. Збори нову Старшину у такому складі: голова — ред. Михайло Таранько; 7 членів Старшини: д-р Дарія Дзерович, Елеонора Гр[illegible], Ольга Пачовська-Крисько, ред. Ярослав Ш[illegible], Евстахій Ігнат, ред. Іван Кедрин-Рудницький, Петро Лісович (голова Т-ва Воля). Заступники: Марія Терлецька, дир. Августин Домбровський, Григорій Косовнин (представник робітництва). Члени Провірної Комісії: інсп. Петро К[illegible], [illegible] представник [illegible] фанія Фіголева, Іван Патерин, [illegible] міснкиків.

Як делеґатів на Заг. Збори О. Н. О. вибрано: ред. Івана Кедрина, Михайла Крилошанського, м-ра Григорія Штохмаля, Антона Мис[illegible]го, Петра Янчишина, Евгенію Макарушкову, [illegible]на Чеховича, Теодора Сенькова і проф. Матіїва-Мельника.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Домівка Дільницевої Нар. Орґанізації находиться при вул. Зіморовича 2, тел. 257-87.

За гроші хочуть приймити 100.000 жидів

Карпаторусский спікер будапештенської радіовисильні проголосив 3. ц. м. сензаційну вістку з ужгородських джерел, що майбутній „карпаторусский" уряд готов поселити 100 тисяч жидів на території Карпатської України за фінансову допомогу, яку готове дати світове жидівство із фонду для допомоги жидівським утікачам. Карпатороси сподіються таким чином звільнити Карпатську Україну від рідного уряду та придбати для себе таку потрібну і заежди „певну більшість".

Коментарі до цієї вістки зайві.

Побили бельґійського премієра.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Демонстранти напали в четвер вечором на бельґійського премієра Спака і поранили його в чоло. Невідомий демонстрант ударив премієра кілька разів у лице. Поліції з трудом вдалося пробити премієрові дорогу до хати.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. У звязку з побиттям премієра Спака арештовано кілька осіб, м. ін. б. комбатанта гр. Лялен', у якого в хвилині нападу на премієра найшли камінь у руці. Крім того притримано одного з демонстрантів, що кілька разів ударив премієра парасолею. Королівський прокуратор уже переслухав обох.

Пошесть ґрипи на Литві.

РИГА. Преса повідомляє з Ковна, що в литовській столиці пошесть ґрипи поширилася у таких розмірах, що треба було замкнути більшість шкіл через недугу учнів, а також у бюрах праця вельми утруднена, бо коло 30 відсотків персоналу нездужає на ґрипу.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

З громадянської діяльности д-ра Данила Стахури в Самбірщині.

ПЕРШИЙ ПОБУТ У САМБОРІ.

Д-р Стахура кладе підвалини освітньої організації в повіті.

Перший раз виступив бл. п. д-р Данило Стахура на ниву народньої праці в Самбірщині в 1891. році.

Були то часи т. зв. „нової ери", заключеної перед тим послом Ю. Романчуком з урядом і поляками. Саме тоді зявився в Самборі молодий адвокатський концipієнт д-р Данило Стахура і станув зараз до народньої роботи.

В самбірському повіті й у Повітовій Раді панували тоді родини польських поміщиків. Вони крім повітової ради, мали у своїх руках відділ „C. K. Galicyjskiego Tow. Gospodarskiego", яке піклувалося їхньою рільничою культурою. Вони діставали державні і краєві субвенції на ту ціль, робили рільничі вистави, мали фаховий часопис „Rolnik", мали бібліотеку. Вони тримали у своїх руках владу, від них були залежні ц. к. урядовці; на їх услуги було „Galicyjskie T-wo kredytowe ziemskie", яке приходило в поміч зруйнованим матеріяльно дідичам, уділяючи їм позичок. Вони мали моральний обовязок стежити за кожним рухом у повіті, що люди думають, як поводяться ті, що мають якунебудь стичність з народом: священики, вчителі, дяки, адвокати, урядники. В їх інтересі лежало мати найдешевшого робітника. Вони мали вплив на добір начальників урядів, як: старостів, начальників судів, скарбових урядів, шкільних інспекторів; вони давали священикам презенти, під їх впливом були сільські вчителі. Ціла повітова машина оберталася так, як вони її накручували.

Д-р Данило Стахура, прибувши до Самбора в 1891. році, застав тут уже філію Общества Качковського, яку опанувало кілька родин багатих священиків, як: Козакевичі, Вітошинські, Шемердяки, Грушкевичі, Носалевичі, Гелитовичі, Давидовичі, Криницькі, Скобельські і т. д., що заснували кільканацять читалень у повіті. В тих читальнях від часу до часу деякий ревніший священик прочитав лекцію-статтю з книжечок общ. Качковського, або дещо з „Науки" о. Наумовича, або з „Русского Слова". Раз на кілька літ деяка читальня дала яку міщанську виставу в роді „Капраль Тимко", після чого засипляла довгим сном, або й завмирала. Тому нарід, не маючи ніякої іншої атракції, вибирався по вечірні з читальні до коршми. Там услужний жидок умів забавити й заохотити селян. Він знав, що чувати в місті, що в сусідних селах, хто вибирається до Америки, котрий адвокат (жид) найліпший тощо. В коршмі при чарці розвязувалися людям язики, розпочиналася балачка, відтак сварки, бійки, що кінчилися процесами і кримiналами; у жидівських руках опинявся нераз мужицький дорібок праці, свята землична, а в жидівських кишенях гріш нашого селянина.

Так виглядала Самбірщина, як в 1891. році зявився у Самборі д-р Данило Стахура, людина молода, енергійна, щира, охоча до народньої роботи. Як бідний селянський син, що в голоді й холоді вибився на це становище, знав, що сили нашого народу походять з його темної маси. Постановив ціле життя працювати для цеї бідної стріхи, звідки вийшов. Вірив сильно, що наш нарід можна двигнути через освіту, запевнити йому кращу долю. Його ціле життя виповнене було безнастанною працею над освітою та над економічним і моральним піднесенням нашого народу.

Прийшовши до Самбора, розглянувся по місті й по околиці за народовцями. Знайшов їх небагато, бо ледво кілька осіб, що плекали ті ідеї та хотіли щиро служити свому народові. Його найближчими однодумцями були: д-р Корнило Чайковський, ц. к. авскультант суду в Самборі, знаний тоді нашому загалові з численних статтей у „Ділі" на економічно-освітні теми, Роман Сосновський та Болеслав Ліщинський, також судові авскультанти, о. Франц, катихит народніх шкіл у Самборі, о. Ник. Боберський, парох Ваневич, о. Ник. Гурницький, парох Вацкович, о. Ів. Мельник, парох Гордині, Ілько Гординський, учитель у Гордині, о. Ів. Тиміцр, парох Черхави, Василь Сілецький, ц. к. контрольор і префект Сільця, В. Савчак, проф. гімн., о. Йосиф Сабарай, парох Кружиків, Іван Михас, війт у Морозовичах і кількох міщан-селян. Всіх 38 осіб знайшов Стахура в цілому самбірському повіті, яких згуртував і вони заявили своїми підписами, що хочуть належати до Т-ва „Просвіта" і просять його оснувати в Самборі філію того товариства.

Дня 2. VII. 1891. уконституувався комітет з головою В. Слюзарем на чолі і д-ром Стахурою, як секретарем. Цей комітет повідомив Головний Виділ „Просвіти", що дня 3. вересня 1891. р. скличе до Самбора перші конститууючі збори і тому просить прислати відпоручника й кільканадцять примірників статуту „Просвіти", кілька примірників статуту читалень і сто касових карток. Дня 29. VIII. вислав Стахура спис 29 членів, що зложили вкладки, просив прислати для них грамоти. Між ними були: **Титко Ревакович**, начальник суду в Підбужі, **Вол. Хлопецький**, власник більшої посілости в Бережниці, **д-р Вінк. Хлопецький**, адвокат у Самборі та **Михайло Скорик**, учитель в Луці. Збори відбулись дійсно 3. вересня 1891. р. в салі самбірського магістрату під проводом Иосифа Карановича, у приявности відпоручника Головного Виділу **д-ра Костя Левицького** і ц. к. комісаря староства Зевальда. Тут уконституувався перший Виділ філії „Просвіти", до котрого ввійшли: **Лев Рошкевич**, ц. к. судця окр. суду в Самборі, як голова, **о. Ник. Боберський** як заступник голови, **д-р Стахура** як секретар, **Иосиф Каранович** як контрольор і **Ів. Бережницький**, а заступниками: **Роман Сосновський** та **Іван Михас**. На тих зборах **д-р Евген Олесницький**, адвокат зі Стрия, мав реферат про економічну організацію селян. Вечором відбувся перший народовецький (український) вокально-декляматорський концерт при співучасти 16-и, заходами д-ра Стахури.

В реляціях до Головного Виділу „Просвіти" д-р Стахура писав, що молоденький Виділ філії „Просвіти" в Самборі віднісся до тутешнього касинового т-ва „Русская Бесіда" з проханням уділити йому позволення відбувати у своїх кімнатах засідання та загальні збори, відчити, а також поставити свою шафу з актами та книжками. Тому, що „Бесіда" була тоді в руках „обєдинительської" партії, вона згодилась тільки на те, щоб філія „Просвіти" відбувала в її кімнатах засідання, але поставити шафи з актами їй таки не позволила. З дальших писем д-ра Стахури до Головного Виділу „Просвіти" бачимо, що москвофільська партія вела в повіті сильну агітацію проти філії „Просвіти", кидаючи проти неї закиди, немовто вона розбиває „единство руського народа" і що працює ad maiorem Poloniae gloriam[1]). З дальших писем д-ра Стахури до Головного Виділу, передовсім з письма з дня 16. X. 1891. р., бачимо, що до філії прибуло вже 131 членів з повіту й Самбора. Д-р Стахура просить Головний Виділ, щоби членські грамоти і книжечки сам розсилав членам на місце замешкання, бо люди думають, що хтось тут з нас „полює" на цей 1 зол. ринський і для філії це непотрібний баласт шукати що четверга по місті членів і роздавати їм книжечки. Дальше просить Стахура вияснити, чи читальні „Просвіти" закладати на старих статутах, чи ждати на нові. Просить висилати усім членам самбірської філії „Просвіти" книжечки через почти, а то: через самбірську 62 членам, старосамбірську 4 членам, через Кранцберг 9, Луку 39, Підбуж 5, Лімну 2, Рудки 1, Хирів 1, Надиби 1, Крукеничі 1, Фульштин 1, Добрівляни 1, Черхава 4. Засідання відбував Виділ що четверга підчас торгів і тоді члени Виділу давали інтересованим ріжні пояснення. Ухвалено внесення о. Боберського, щоб збирати фонди на будову „Народнього Дому" в Самборі, на що внескодавець жертвував один льос австр. Червоного Хреста. Селянин Михас перепер внесення, щоб священики жертвували на будову „Народнього Дому" частину грошей з акафистів.

По році побуту в Самборі д-р Стахура покинув Самбірщину на повних 10 літ. Перенісся до Тернополя, відтак до Перемишля, де рівнож з запалом забрався до праці над пробудженням селянських мас до національного життя.

Іван Филипчак.

(Далі буде).

[1]) Архів Просвіти, ч. III. С.

Виклади Товариства Українських Кооператорів.

З оголошеного Товариством Українських Кооператорів циклю викладів на кооперативні теми перший відбувся 28. січня. Мав його дир. **Остап Луцький** — про стан української кооперації в Польщі. Більшу частину одногодинного викладу, виголошеного з питомою для прелеґента простоpiнністю й переконливістю, присвятив він вияснению ідеольогічних основ українського кооперативізму. Відтак прелеґент подав деякі фактичні відомости про розвій української кооперації в останніх роках, переплітаючи їх теж екскурсами в ідеольогічні й організаційні проблеми кооперативного руху, оживлюючи цим цифровий матеріял, який відноситься до 1935—1937 р.

Число кооператив, обєднаних в РСУК, зросло в цьому періоді з 3.013 у 1935 р. до 3.330 у 1937 р., себто на 317; число членів у кооперативах зросло з 523.776 до 642.762, себто на 118.991; обороти (торги) товарових кооператив усіх типів і ступнів зросли на 71,323.493 зол.; обороти кредитових кооператив (признані позички) зросли на 13,356.184 зол.

Зріст оборотів товарових кооператив пояснюється розбудовою в останніх роках збуту сільсько-господарських продуктів, тим теж пояснюється і зріст оборотів кредитової кооперації, яка фінансує цей збут. Обороти збутові дорівнюють тепер оборотам постачальним, при чому поважне місце займає в оборотах власна продукція кооператив.

Розвій торговельних операцій вплинув, очевидно, на зріст оборотових капіталів кооператив, передовсім власних капіталів. Уділи зросли на 1,749.441 зол., фонди резервові на 2,338.171 зол., вкладки в кредитових кооперативах зросли з 7,676.953 зол. на 10,592.596 зол. себто на 2,915.643 зол.

Біл'янс кооператив у 1937 р.: 58,336.627 зол. і виказує зріст проти 1935 р. на 13,083.643 зол.

Прелеґент звернув особливу увагу на вагу в оборотовому капіталі кооператив призбираних ними з зисків фондів резервових, які становлять у кооперативах всіх ступнів і типів к. третини цілого біл'янсу (29.6 відс.), а в низових кооперативах для закупу і збуту рівно половину біл'янсу (49.9 відс.).

Чиста біл'янсова надвишка в збірному біл'янсі української кооперації досягла в 1937 р. суми 1,246.038 зол. і в переважній частині також пішла на зміцнення резервових фондів.

Взагалі українська кооперація поробила в 1935—1937 роках значні поступи у своєму розвою, але останній 1938 рік, за який ще не маємо статистичних даних, сигналізує деяке погіршення щодо оборотів, особливо щодо стану товарових довжників. Це повинно викликати чуйність усіх кооперативних працівників як у центрі, так і на місцях, щоб з успіхом протиділати некорисним проявам.

Численна авдиторія слухала викладу з напруженою увагою і нагородила прелеґента рясними оплесками.

Дня 31. січня відбувся виклад **д-ра І. Витановича** про заслуженого українського кооперативного і культурного діяча, бл. п. Костя Паньківського, що помер у 1916 р. в Києві, вивезений москалами як закладник. Прелеґент яскравими фарбами обрисував перед слухачами постать незвичайно симпатичної людини, якою був бл. п. Паньківський, людини щиро відданої справі культурного й економічного піднесення рідного народу свого, тжбш тжбж батьківське відношення до студіюючої молоді, його безінтересовну працю **в Т-ві „Просвіта"**, його жертвенну видавничу діяльність, особливож його великі засуґи для розвою української кооперації та для пропаґанди кооперативної ідеї — на становищі директора Краєво-

го Союзу Кредитового і члена Ради Ревізійного Союзу та редактора „Економіста“. На жаль, мало людей скористало з нагоди пригадати собі, чи вперше пізнати цю симпатичну людину, життя і діяльність якої повинні служити прикладом до наслідування.

Черговий виклад д-ра **Карла Коберського** відбудеться в суботу 4. лютого в 6-ій год. вечором, на дуже цікаву й актуальну тему: **Про вишкіл і дошкіл кооперативних працівників.** Треба сподіватися, що цей виклад зацікавить широкий загал працівників в українських кооперативних установах Львова та студіюючу молодь, що рахує на працю в кооперативних установах.

Виклади відбуваються в домівці РСУК, Техніцька 1. Вступ вільний.

—o—

АНКЕТА У СПРАВІ ПОЛІТИКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК. Пресовий магнат Герст виступив з почином зорганізувати анкету серед членів сойму й сенату на тему закордонної політики Злучених Держав. Відповіди міститимуть у щоденниках, що є під контролею Герста.

—o—

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО. Вулькан Асауа, що лежить біля відомого японського живця Каруізака, вибухнув грізно вчора вечором і був найсильніший від травня минулого року. Населення панічно покинуло близькі до вулькану оселі.

—o—

САБОТАЖІ В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ. У четвер на лінії Яффа—Єрусалим вилетів з рейок поїзд. Хоч нема ще подробиць, одначе майже певне, що це акт саботажу. В Акко згоріла жидівська фабрика залізних виробів. Цієї самої ночі найдено в тому місті убито одного араба.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенародного Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

ПІДГОТОВА НА НЕПЕВНІ ЧАСИ.

ЛЬОНДОН. Дорадник британського уряду для справ цивільного населення Овкленд Гуд, що в часі великої війни стояв на чолі подібної організації оборони, виголосив промову, в якій накликував господині, щоб вони збирали припаси поживи у приватних домах, бо найближча будучність непевна.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

ХУСТ. Приїхав сюди представник американської преси редактор Міллер, щоб розглянутись у відносинах у новій державі. Його приняли у президії міністрів, крім того він інформувався про справи карпатоукраїнського шкільництва у інж. Чаплі та дивувався, скільки неправди розсівають про положення у Карпатській Україні.

ШЕФ НІМЕЦЬКОЇ С. А. В РИМІ.

РИМ. Мусоліні приняв шефа штабу С. А. Люце. Після того Люце зробив візиту секретареві фашистівської партії Стараче й міністрові Чіяно.

Здоровий прояв.

XIV. ВИКАЗ

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Вп.: Повітовий Союз Кружків Р. Ш. Теребовля 150, гр.-кат. церква Гайворонка к. Підгаєць 40, гр.-кат. церква Божиків, Волощина і Сільце б. Підгаєць 94.61, д-р Кашубинський Б. Львів 10, гр.-кат. уряд парох. Волківці б. Борщева 10, Т-во „Луг“ Заліся б. Бучача 11.82, Кружок Р. Ш. Вірчів 17, гр.-кат. уряд парох. Кемпя б. Долини 4.80, Крохмальницький Омелян Борислав 5, Карпінський Юліян Гаї Нижні б. Дрогобича 2, Кружок Р. Ш. Ворвулинці б. Заліщик 15, Семен Костецький Токи б. Збаража 2, гр.-кат. уряд парох. Лопінка б. Балигорода 8.50, о. Залужний Лев Залавів б. Рогатина 10, о. Сендецький Іван Золотники б. Підгаєць 1.50, Кружок Р. Ш. Михайлівка б. Підгаєць 20, кооп. „Слава“ Угринів б. Сокаля 10, гр.-кат. церква Ялинковате б. Славська 5, Подубинський Павло Дубрівка Руська б. Сянока 2, Кружок Р. Ш. Ігровиця б. Тернополя (з вистави) 10, Зельський Іван Влоцлавек 5, Павлюк Антін Холм 9.50, м-р Василь Міґован-Глинський Вама на Буковині 10, Юстина Глинська — Вама на Буковині 15, гр.-кат. уряд парох. Хітар б. Лавочного 43.93, чит. „Просвіти“ Олексинці б. Борщева 3, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Городок 50, гр.-кат. уряд парох. Бутини б. Жовкви 28.31, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Калуш 550, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Камінка Струмилова 100, кооп. „Надія“ Чорнокінці Великі б. Копичинець 5, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Делятин 200, о. Турчиновський М. Бахір 1, Кружок Р. Ш. Бурканів б. Підгаєць 8.45, гр.-кат. уряд парох. Новосілка к. Підгаєць 22, Филипович Олександер Самбір 1, кооп. „Згода“ Остапє б. Скалата 5, о. Слободян Прокіп Рожиськa б. Скалата 9, Дубик Володимир Дубівка б. Борщева 3.50, чит. „Просвіти“ Ґуштин б. Борщева 10, Гірка Олександер Чорнихівці б. Збаража (з „куті“) 8.30, чит. „Просвіти“ Карликів 2. (Продовження буде).

Що писало „Діло“ 50 років тому

Вівторок, 5. лютого 1889.

ВІДПОВІДЬ ГР. ДЗЕДУШИЦЬКОМУ.

У відповіді на інтерпелю гр. Войтіха Дзедушицького про українську справу читаємо:

„Резюмуючи коротко те, що сказав гр. Дзедушицький, мусимо сказати, що не бачимо в його словах ані досить щирости ані досить рішучости — не досить щирости, бо хоче зближення спольщеної шляхти до Руси радше полисувати Русь для Польщі, ніж розвивати Русь правдиву, не досить рішучости, бо хотів би дрібними й половинними засобами злагодити руську справу. Під цим оглядом він представляє вірний тип польського Гамлета, як раз в Романчук назвав у соймі клюб центра, до якого головних провідників належить і гр. Войтіх Дзедушицький.“

ЧИ РУДОЛЬФ БУВ ВОРОГОМ НІМЕЧЧИНИ?

„Норддойче Альґемайне Цайтунг“ у зв'язку зі смертю арх. Рудольфа пише: „Трудно було б можна допускати, щоби з сумної катастрофи в Маєрлінґ не скористали деякі обскурні екзистенції і не розсівали для подразнення нервів своїх читачів вістей, які важко сконтролювати. Ці вістки почала містити і англійська преса. Бо це видумка, будьто би покійний архикнязь стояв колинебудь у дружніх звязках з Клемансом і неправда будьто би покійник був ворогом Німеччини.“

Зі студентського життя

ПРОСФОРА В „ОБНОВІ“.

В четвер 2. ц. м. Товариство українських студентів католиків „Обнова“ у Львові уладило в салі „Народнього Дому“ в год. 18, традиційну просфору для членів і запрошених гостей. Преосв. Никита Будка поблагословив просфору та виголосив коротку бадьору промову. Опісля промовляли: студ. Б. Лончина, голова „Обнови“, представник обєднаних студентських організацій, проф. д-р М. Чубатий як член управи „Пакс Романа“, ред. В. Глібовицький, д-р Х. Дзерович, п. Е. Тишинська, о. д-р І. Гриньох, опікун „Обнови“ й академічний душпастир, і проф. д-р М. Конрад і д-р Б. Кудрик. Промови переплітано співом колядок. Приявних було около 30 гостей і 50 членів. Вкінці о. прал. Куницький візвав одномінутною мовчанкою вшанувати память поляглих і відмовити молитву.

Після цього відбулися товариські забави. Б. Ганчерюк висвітлював цікаву фільму з табору „Орлів“ у Крилосі, яку опрацював д-р Грушкевич. Просфора пройшла серед бадьорого й милого настрою всіх учасників. Гість

ІГОР ЗІНИЧ.

Школярська любов.

Присвята Зіні К. Я.

Мені було вісімнацять років, а надворі кінець травня. Безжурно, радісно, як це можливо лиш по матурі, сходили мені дні на прогульках по горах. День у день я радів осяйними у сонці верхами, купався в зелених травах полонин або мріяв серед струнких смерік. Деколи підходив до колиб і слухав співанок або казок осмалених чабанів. А ввечір, як річка розшуміліся, як небо засяло зірками, а місяць поваґом котився понад темними борами, я вертався домів, опянілий красою життя.

Стежка, що вела мене день за днем на полонини, проходила горбом, який сторчав за селом за річкою. На тому горбі паслися вівці, а що до села було далеко, вони залишалися там у невеличкій кошарі на ніч. Побіч кошари була й колиба для пастухів. Хоч як часто проходив я коло цієї колиби, ніколи не цікавився її мешканцями. Та одного разу, вертаючися додому ще перед заходом сонця, я побачив при воротах кошари дівчину, що впускала вівці. Струнка, смаглява, а на тлі вечірнього сонця мов в камені вирізьблена русалка, полонила мою увагу. Я мимохіть станув, вдивлюючись у неї, як в якусь зяву.

Заки у мене пройшло перше враження, залунав дзвінкий сміх. Дівчина спостерегла мене і сміючись кликнула:

— А ти що так витріщив сліпаки? Не видів овець, чи що?

Я збентежився і не знав, що сказати. Але дівчина лопотіла вже далі.

— Ти чий? Щоднини волічешся сюди, не знати чого. Не виджу у тебе ні коси, ні грабель, ні сокири.

— Я не тутешній, — і я підійшов ближче. Її чорні великі очі дивилися на мене глумливо та міряли мене від стіп до голови.

— А що дієш? Нетутешній то й не треба робити?

— У мене вакації.

— Вакація? То ти школяр? Але й школярі не сидять на вакацію з заложеними руками. От, наші хлопці-школярі пасуть маржину, греблять сіно, ходять у ліс за дровами.

Я мовчав.

— Та ти такий вже великий та ще школяр? — говорила розсміяна далі.

— Я ходжу до таких високих шкіл. Там треба багато та й довго вчитися.

— Ов! То ти десь ладно вмієш писати.

Я всміхнувся. Мені було приємно слухати голосу цієї дівчини.

— Та чому так мовчиш? От, такий учений школяр, а й говорити не годен. Як тебе кличуть?

— Ігор.

— Ігор? Ха, ха, ха. Як смішно. Ти хіба не наш? Я ще не чула такого імени.

— Чому не наш? Багато наших хлопців так називається.

— А я таки не чула. Он, у нашого єгомосця є хлопці, один Володко, другий Славко. У навчителя Ромко, у злісного Стах.

— А я Ігор! — я сказав сердито.

— Чого сердишся? От, сідай тут на колиння та випиши мені ладно на оцім топірці моє імя і прізвище.

— Як називаєшся?

— Олена Кливович — відповіла тай подала топірець.

Я взяв та став на ньому виписувати олівцем її імя. Увесь час дивилася на мене уважно, слідкувала за кожним моїм рухом. Я скінчив. Взяла топірець, оглянула письмо з усіх боків, врешті запитала:

— Котре тут Олена, а котре Кливович?

— А що коротше говориш, — глумилася тепер уже я — Олена чи Кливович?

— Та певно, що Олена.

— Отже видиш, коротше то імя, довше то прізвище.

Оглядаючи підпис стала терти його долонею. Письмо замазалося. Нахмурила свої чорні брови:

— Що мені з твого письма? Воно щезне вже завтра, як лише піду росами за вівцями. От, виріж краще ножиком.

Хоч-не-хоч я добув ножа та став різати букви. Робота йшла тяжко, пиняво. Дівчина дивилася тай підсміхалася.

— Овва! Ходиш до якихось високих шкіл, а різати не вмієш! А видів ти, як наші хлопці ладно пишуть свої топірці?

Я не відзивався. Лютий був на себе, що якийсь шіснацятилітній бахур трактує мене, абітурієнта як смаркача та ще й жартує собі з мене.

Зайшло сонце. Я скінчив ледва „Олена“. Її сестра, десятьлітня дівчина розложила при вході до колиби ватру. Полумя спалахнуло і на його тлі виглядала моя дівчина як яка казкова царівна. Мене зняла охота поцілувати її. Я підійшов, обняв її та нахилився до її лиця.

— Овва, який ти цікавий! Вже й цілувати берешся!

Відштовхнула мене. Мені стало якось...

— Бувай здорова.

По її обличчі пробіг ніби жаль, ...

— Бувай здоров.

Хвилину мовчала.

— А завтра вийдеш сюди?

— Може.

Я пішов. За мною понеслася...

А щож тебе принесло?
Сивий кінь чи весло?
Приніс мене сивий кінь
До дівчини наздогін.

(Далі буде).

Літературна сторінка.

Причинки до життя і творчости І. Франка.

Михайло Мочульський: ІВАН ФРАНКО. Студії та спогади, Львів 1938. Т-во „Ізмарагд" ст. 212.

Ми маємо досі в нашій літературі два роди причинків і матеріялів до життєпису письменників: одні з них це всякі факти призбирувані пильно дослідниками без думки про те, чи ці факти мають якесь відношення до творчости письменника, другі такі, що їх збирачі хотять якомога звязати з творами письменника. Перша метода накопичує нераз зовсім буденні, маловажні факти, які нічого не пояснюють ані з психольогії письменника ані з його творів, друга часто пояснює зовнішніми подробицями, зовсім випадковими, те, чого треба шукати в нутрі самих творів.

Студія про І. Франка М. Мочульського не має хиби віодної з цих двох метод; вона старається показати нам письменника як людину, цікаву, інтелігентну, розумну та гуманну незалежно від її творів, а разом з тим звертає увагу на деякі подробиці з приватного життя поета лише тоді, коли деякі неясні моменти його творчости можна найлекше зрозуміти саме завдяки ім. М. Мочульський приближає нас до письменника відкриваючи нам його звички, буденні радощі та слабощі на те, щоб показати сам механізм його творчости, вказати на чисто людські її пружини зблизька, не крізь мікроскоп теорій, що своїми абстракціями так часто закривають нам людину та її творчість.

Простий спосіб, з яким критик підходить до неодної таємниці, є тут вислідом вірного погляду, що людська сторінка кожного письменника є джерелом його високих поривів та ідей, а не теорії відірвані від буденної праці, вдачі, характеру та таланту людини.

Про І. Франка пишемо щороку багато статтей і навіть говоримо надхмарні промови, доповнюючи ними ріжні загальні характеристики письменника, що замість наближувати нас до нього, тільки віддаляють від його живої постаті та його творів. Неодин читач книжки М. Мочульського буде може здивований, що є в ній так багато подробиць з буденного життя і що так мало там теоретичних міркувань. Це саме треба вважати за її прикмету, а не недостачу. Подробиці з приватного життя великого письменника доглянені у звязку з його психольоґією завсіди спонукують до рефлексій, навіть якби ми мали на них інший погляд.

Цікаві тут спостереження про останні хвилини Франка; у великій пригоді вчителям і учням стануть деякі інтерпретації творів подані критиком.

м. р.

Автор національного гимну — ворог народу.

У Німеччині мало хто тепер читає Гайного. Боїться. Тепер приходить на нього нова черга і Європі. Конфлікт між німецьким і европейським духом жив у душі того збунтованого поета, що пробував себе освоїти, знаціоналізувати у тій, якій залишив „національний гимн". Може серед теперішніх німців мало хто і знає, хто автор „Льореляй", яку співають гітлерівці. Недаремно-ж імя Гайного вимазують з його творів, а твори повикидували з бібліотек.

Життя великого поета не завсіди цікаве; не легко з нього добути „повчальну лекцію". Але, щоб написати Гайневий життєпис не треба вишукувати цікавих подробиць, здогадуваних конфліктів. Не диво, що за останні роки появились три великі життєписи Гайного: Людвіга Унтермаєра по англійськи, Каміля Моклера по французьки і Антонини Валентін по німецьки. Цей останній перекладений уже на кілька мов, цього року і на польську.*)

Це не життєпис особи, а цілої доби. Тут бачимо поета, як формуються його ідеї та почування під впливом суспільних течій та особистих досвідів. На суспільні течії склалася реакція проти пруського абсолютизму, що відобрала молоді віру в ідею свободи. „Коли ми просили французів казали нам, що все буде добре, а тепер поводяться з нами, як із собаками" кричить у строфах Гайне.

Особистих трагедій мав Гайне кілька. Перша: його приналежність до жидівства. Раз признавався гордо до свого походження, коли бунтувався проти пруської брутальности, чванькуватости і тупоти, — то знову вирікався його, підкреслюючи свої звязки з німецькою літературою і її духом. Раз приняв християнство і десятиліття почував себе приниженим, що зробив це для карієри. Ще більше непорозумінь він мав в справах серця. Він зустрів на своєму шляху багато жінок, що стали його Музами. Деякі з них були його довічними приятелями в найкращому значенні цього слова, оцінюючи в ньому передусім його геній.

Суспільно-політичні погляди Гайного зробили йому найбільше ворогів. Не його походження, а ці погляди рішили про те, що у Німеччині досі воюють з його творами. На вигнанні у Франції написав за багато гірких слів, які обурюють німців. Ось одна з пересторог: „І прийде день. Наче на сходах амфітеатру зберуться народи довкола німців, щоб приглядатись великому турнірові. Раджу вам, французи, сидіть тихо, не плескайте... бажаю вам добра і говорю вам гірку правду. Ви повинні більше боятись свобідної Німеччини, ніж цілого Святого Союзу з усіма хорватами та козаками. Бо передовсім вас не люблять у Німеччині, що майже неймовірне, зваживши те, які ви симпатичні і кілько клопоту ви собі завдали підчас побуту в Німеччині, щоб приподобатись найкращій і найліпшій частині німецького народу. Але навіть якби і ця частина вас любила, то це люди, що не мають зброї і їх дружба не може вам нанiщо придатись... Якби нам одного дня прийшла охота посваритись із вами, не забракне нам притоки. Волію, щоб ви були сторожкі та обережні. У Німеччині може трапитись це чи те: може дійти до влади пруський князь або д-р Вірт, але ви будете завсіди під зброєю, вартуйте з рушницею на плечах."

Таких віщих слів знайдете більше в поета, що мав не тільки чутливе серце, але і гостро вишліфований мозок. Гайне був німецьким патріотом, одначе таким, що домагався від німців ідей, які могли б поширюватися на інші народи. В цьому пункті він споріднений з Гетем. Його захват Наполеонівською армією йшов від переконання, що національний дух цієї армії принесе національне та соціяльне визволення іншим народам і посуне вперед цивілізацію. Гайне покивував іронічно головою, слухаючи теорій свого приятеля Маркса, що Німеччина має стати носієм нової всесвітньої ідеї пролетарського соціялізму. Він твердив (і в цьому ще раз не помилився), що німецька революція не тільки не піде дальше поза европейську свободу, але відкине і ту, яку Европа вже здобула.

Багато німців не може вибачити Гайному безоглядної щирости, з якою він говорив про деякі риси німецької вдачі та її духових провідників, до великих фільософів включно. Він мав незвичайно критичний ум, що мучив його самого своєю ясністю. Він мав легкість і прозорість зовсім не німецьку, наскрізь французьку, і в критиці (напр. його огляд німецької фільософії) і в поезії.

Чи можна що нового сказати про чар лірики Гайного? Її прирівнювали з Гетовою. Гете не завсіди має безпосередність і простоту Гайного, — ніколи не має його іронії, сарказму, поривів і того, що є Феніксом лірики — вогню змішаного з попелом почувань.

Із книжки А. Валентіни знайомимося з довгою ґалерією постатей, з якими вязали Гайного знайомства, кохання, дружба. До кожної з них мав Гайне особисте, сильно зазначене становище. Його безмежна любов батька та матері — зворушлива риса; його пошана та погорда для його дядька Соломона, з якого підмог він так часто користав, має всі нюанси трагікомедії, якто великий банкир не розумів великого поета.

Над численними поезіями Гайного знаходите жіночі імена, за якими схриваються поетові Музи. Тільки деякі з них відкривають нам біографи. Були між ними виїмкові жінки: Рахеля Леєвін-Варнгаґен, Христина Бельджойозо, Жорж Санд. Його знайомости з великими людьми своєї доби з Паґаніні, Ваґнером, А. В. Шлеґелем, Ґотіє, його довголітнє подружжя з неосвіченою француженкою — все це сторінки прецікавої романтичної повісти.

Живучи, Гайне поводився нераз як боягуз і людина без хребта, — вмираючи довгими роками проявив силу волі та гумор, що межує з огнем мучеників.

м. р.

*) A. Valentin: „Henryk Heine", Tow. Wyd. „R..."

Літературна хроніка

ДВІ ПИСЬМЕННИЦІ ПЕРЕСВАРИЛИСЬ.

Дві відомі польські письменниці попали у конфлікт, що пахне скандалом. Відома поетка Казімира Іллаковичівна видала книжку „Стежка обік дороги" — літературний денник, присвячений маршалові Пілсудському. Поетка була 9 років особистою секретаркою маршала. Її книжку звали видавці „матеріялом тої дрібної стежки, якою плило її життя, що супроводило за короткий час на великій дорозі діяльність маршала та долі Польщі". Як критику на цю книжку видала письменниця Марія Й. Вельопольська брошуру п. з. „Пліткa в печері лева", висміваючи в ній прозовий дебют поетки найдошкульнішою іронією, починаючи від заголовку такої книжки аж до її форми й тону. Вельопольська каже, що поетка хотіла своє але прикриване кокетство і свою малу особу звязати з великим іменем маршала, не розуміючи ні його діяльности ні індивідуальности. У цій критиці Вельопольська не стримувалася від найгостріших слів, називаючи авторку сентиментальною інституткою, що віддає до місяця. Брошура кінчається радою, щоб поетка залишилася при своїх „гарних віршах, хочби і релігійних, але нехай вони оминають тему маршала Пілсудського" і не реклямувала себе при ньому, бо його не розуміла. Якби жінки могли поєдинкуватись — без стрілів на 10 кроків не обійшлось би.

„ПАНІ БОВАРІ" У ПОЛЬСЬКІЙ ПЕРЕРІБЦІ.

У Варшаві відкрили новий театр під управою відомої артистки Маліцької, яка на першу виставу вибрала пєсу „Пані Боварі", драму відомої письменниці Софії Налковської. Драма зроблена на підставі славної повісти Фльобера. Минулого року заповів таку перерібку в Парижі, директор і режисер театру Баті, виправдуючи самою оповісткою такої спроби сенсацію. „Пані Боварі" належить до тих архитворів, читачі яких не можуть уявити собі в іншій формі. Повість не має „ефектовних" сцен і вся утримана у „сірому" тоні. З відгуків варшавської критики виходило б, що С. Налковська таки зуміла перенести на сцену велику динаміку Фльобера, бо пєса мала успіх.

*

У Празі показали на виставі всі чеські книжки перекладені на чужі мови за останніх 20 років. За той час найбільше їх переклала Німеччина — 293, Югославія 246, Польща 111, Англія 89, Совіти 84, Франція 83.

*

В Англії появились у 3 томах досі невидані листи Діккенса. Вони приносять чимало подробиць до щоденного життя великого письменника, але його характеристики не змінюють. Відомо, що автор „Клюбу Піквіка" зовсім не розумівся на політиці і не мав хисту до громадянських справ.

Сторінка без політики.

Славянські лови та народня вдача.

Рівно 100 років тому якийсь багатий франція вибрався на лови на наші землі, польські та російські. На ловах він зустрічався з ріжними людьми і приглядався їх звичаям. З того, як деякі поводилися, він робив загальні висновки. Один із наших молодих дослідників переглядаючи старі французькі журнали знайшов в одному з них цікаву статтю під заголовком „Лови в Росії, Польщі та країні козаків". Цей журнал звався оригінально „Злодій. Газета французьких часописів". Стаття перекладена з ч. 20. з 16 травня 1838 р. Для пояснення слід зазначити, що замість терміну „Україна", вживаного часто тодішніми французами, вживали теж нераз назви „земля козаків". Стаття підписана криптонімом М. С.

„Лови, це не тільки зайняття, це справжня необхідність для славянських панів, як балі і театри для парижан; це мініятурна війна і то війна, получена з правдивою приємністю. Я маю на думці ті великі лови, де маємо численне товариство і де воно по трудах дня засідає до веселого бенкету.

Справжній славянин, себто шляхтич чи селянин, живе на селі. Міста заселені трохи не самими німцями та жидами і коли сьогодні деякі елеганти, смішні малпувальники французьких і англійських звичаїв, пробують перебувати зиму в містах, то це дегенерати, в яких загинула первісна вдача; бо, як каже одна російська думка — славянин вірний образ своїх предків, привязаний коренем до батьківської хати і покидає її тільки тоді, коли вимагає цього служба для рідного краю, процесу у суді або потреба бути на ярмарку. Що-ж мав би він робити у своїй башті? Лектура — це якби найсмаковитші страви, які вкінці набридають, коли їх не змінювати; а зрештою, він не хоче завдячувати свій розум авторам мертвим або живим. Коли ви йому говорите про промисл і спекуляцію, він відповість вам: Бог дав мені родючу землю, я орю, сію і живу з того, що дає мені мій ґрунт.

Тож коли прийде осінь, коли поставлять волів на зимівлю, славянський пан мусить доконче полювати, щоб мати зайняття; але найсильніша спонука їхньої пристрасти до ловів, це її надмірний нахил до пишноти. Пан, який має лише пять або шість сіл, може щодо стопи, на якій тримає він свій дім, рівнятися з малим німецьким володарем. Вони нехтують одягами та балями; це надто по-міщанському, по скупарськи для них. Від коли їм не вільно утримувати війська, вони не вміють обійтися без ловецьких причандалів, без псарників, верхових коней і собак. Ніби якийсь князь у супроводі свого двора, славянський пан виїздить з численним почотом мисливих і воюватиме може проти... зайця; але чи справа у тому проти якого ворога? Увесь його почот послушний йому на один його знак і він щасливіший мабуть від кокетки, яка здобула перлу Клеопатри; бо перлу можуть оцінити тільки знавці, тоді як пишнота кидається в очі всім, осліплює, пориває — і людська пиха задоволена.

Долайте до цих причин войовничі звички та національні забобони. Хто переїде всі славянські країни в день св. Михайла, напередодні Різдва, той почує лише звуки рогів, гавкіт, стріли рушниць; він побачить тільки дику звірину у розтічі, собак і коней, які у своєму невгамовному бігу дотикають животами полевих трав. Немов би якийсь шал огорнув тварин і людей. По селах жінки, діти, старі діди біжуть гурмою на дорогу, кудою проїздитимуть мисливі, з шумом та метушнею, що їх годі змалювати. Але чому? Тому, що день св. Михайла, це день відкриття ловів, загальний поклик ловців до зброї і що кожний добрий славянин там вірний звичаям своїх батьків. Щодо Різдвяних свят, то всі там переконані, що, якщо в цей день хто побачить на ловах дичину, то щастя сприятиме йому цілий рік, і що коли вбити її, всі задуми вдадуться. Інакше залишається тільки замкнутися в хаті і, борони Боже, нізащо не братися, бо все скінчиться зле. Те віщування певне, а тому, що люди завжди ласі на всякі гороскопи, всі спішать на лови напередодні Різдва.

Треба б списати цілі томи на те, щоб описати всі роди ловів у славянських країнах; тимто ми обмежимося тільки до ловів, які ріжняться аж надто від ловів у решті Европи і які влаштовують серед поляків, росіян та в козаків.

Вовків сила силенна у лісах Польщі і Росії та у степах козаків. Від листопада аж до лютого, вони ходять разом (ватагами) по сорок, нераз і більше. Вони не тільки забігають до сіл і вдираються у стайні, але, коли земля вкрита снігом, нападають і на подорожніх. Нерідко вони пожирали вояків, як і їх коней, і потім віднаходжено тільки зброю та шматки одежі. Тимто, хоч медвідь, лось і олень мають далеко більшу вартість, мисливі ведуть війну передовсім з вовками.

У серпні, коли жнива скінчилися, лісничі, що навчилися наслідувати виття вовків, стараються викрити, де вони мають своє лігво, а саме по таких ознаках: вовк ніколи не робить спустошення в місці, де його самиця береже свої малі; він іде геть далеко, щоб збити з дороги мисливих; але також там, де перебувають вовчиця та її вовченята, можна знайти кістки звірят, які послужили їм за поживу. Іноді чути навіть бекання овець і рохкання поросят, що їх приносять старі вовки своїм малим.

Коли ось так лісничі повисліджують лігва, вони їдуть туди і можливо якнайближче приміщаються на дереві або в хащах. Вовки вирушають на виправу тільки коло десятої години звечора. Коли вони вже відійшли і малі залишилися самі, лісничі починають глухо завивати, як старий вовк, що був би десь далеко; зараз вовченята давай відповідати, спершу один по одному, а далі всі нараз галасливо; так можна оцінити їх кількість. Проте треба лишити старим вовкам час відійти досить далеко, щоб нічого не було чути та щоб їх поворот не перебив висліджування. Завивальники опинились би у дуже скрутному становищі, особоливо в місцях, де нема дерев. Ця музика вовченят серед нічної тиші має в собі щось жахливого; часто волосся стає на голові найвідважнішого чоловіка. Треба бути справді пристрасним [illegible]сливим, або призвичаєним до дуже сліпого [illegible] слуху, щоб виконувати це діло.

Серед шляхества великої славянської [illegible]дини, польські пани це ті, що люблять найбільше чванитись. Вони руйнують себе із чванливости; але треба це також сказати, щоб [illegible]вольнити своє прекрасне серце, яке зазнає тільки тоді справжньої приємности, коли [illegible]діляє її з приятелями, знайомими навіть і [illegible]стями, що їх бачать лише удень ловів.

Відомо, що один Радзівіл, показуючи [illegible]ного дня королеві Августові голу й відкриту рівнину, спитав його, чи він не хотів би на ній полювати. Король відповів з усмішкою, що не бачить там ліса. „Нічого! — сказав князь, — я запрошую Вашу Величність прийти сюди завтра полювати на лося, вепра й оленя". І справді на другий день на рівнині був ліс, що виріс якби вичарований; він і ряснів вепрами, оленями й лосями як праліс. Князь захотів дати королеві та панам його почоту високу думку про свою потугу. Від кількох днів тисячі селян були зайняті викопуванням дерев, які клали на вози. На рівнині приготовано ями. За одну ніч насаджено ліс і дикі звірі, зловлені в сіти або приведені нагінками, заселили його. Ця фантазія коштувала силу грошей, зате традиція збереже спогад про лови на радзівілівський спосіб. Тих кілька свідків цієї події, що ще живуть, помруть, але спогад про цю подію не вмре. Батьки роскажуть його своїм дітям.

Ґраф Браніцький, великий гетьман польський, пізніше ґерерал Катерини II. тягнув за собою на своїх ловецьких виправах та годував чотири осінні місяці більш тисячі людей і вдвоє стільки собак і коней.

М. Стецький з Мельниківців що помер 1831 р., мав завжди в себе більше трьох сот чоловіка, що їх єдиним зайняттям було супроводити його на ловах. Ті лови, що тривали більше як шість тижнів, були розвагою для його приятелів, сусідів та всіх поляків, що хотіли в них брати участь.

Гурми собак, що їх утримують польські пани є велитенські в порівнянні з їхніми [illegible]етками.

(Докінчення буде)

Місто наче табор прокажених.

Підчас еспанських боїв була теж згадка про одне мале містечко Фуґуерас. Воно лежить у 20 км. від французького кордону. Підчас миру там жило всього 25.000 осіб. В останній час там призбиралося 200.000 мешканців з ріжних частин Катальонії. Туди еспанський лівий уряд переніс свої міністерства. Деякі міністри ночують... на французькій території, а на день вертаються до Фуґуераса. Там тепер наїхало пів міліона втікачів; це останній етап утечі до Франції. Десятки тисяч людей спить на вулицях, у шатрах або голоті[illegible] при ватрах. Вулицями не можна проїхати; цілі гори предметів загороджують дорогу — домашнього добра, що мокне або [illegible] пропадає. Тисячі бідаків прогнаних зі своїх хат чи заляканих утікачів прохає милостині і пробує дістатися до Франції. Місто [illegible] табор, шпиталь і дім божевільних. Усі крамниці зачинені; нема ніде хліба. Невідомо, чим живуть ті люди. За коробку сардинок платять багаті 200 пезет. Військова команда харчує тільки тих, що працюють при окопах. [illegible] годи налітають на місто літаки армії Франка, щоб бомбардувати місто. Після кожної атаки залишається кільканацять чи кільканадцять трупів і стовпи диму. Місто виглядає як табор прокажених.

Краще біді запобігати...

Розумна запобігливість дуже корисна у нашій боротьбі за істнування. Кожний знає про запобігливість у медицині та гігієні. Вона полягає на всяких заходах, що запобігають недугам, — і важніша від самого лікування, бо лекше запобігти хворобі, ніж її лікувати. Запобігливі способи вживаємо теж, наприклад, у комунікації. Це ті семафори на рейках, ратункові човни і паси на кораблях, легкопади на літаках і таке інше. Все це має запобігати нещастю, або бодай зменшувати його наслідки. Те, що ми взимі тепло вдягаємося, — те, що віджвляємося, — і те, що працюємо, — також запобігливість..., щоб не перестудитися, щоб не опинитися без [illegible] не впасти з сил, — щоб не опинитися без засобів до життя. Та звичайно забуваємо [illegible] про конечність іще одної запобігливости, [illegible] може охоронити нас перед усякими лихами. [illegible] запобігливість — то ощадність. Чи [illegible] ний гріш не охоронить нас перед нуждою [illegible] на випадок недуги, старости, [illegible] зі утрати праці, на випадок [illegible] терпінням в іншому [illegible] або перед важким [illegible] сті? Певно, що так! Тож запобігаймо [illegible] — і складаймо [illegible] ді, поки вона ще не прийшла, — [illegible] ощадности в рідних банках, наприклад [illegible] мельнім Банку!

„Карпатська Січ“ не була вмішана

У МУКАЧІВСЬКИЙ ІНЦИДЕНТ.

У звязку з остаточною полагодою мукачівського інциденту орган УНО пише: „Свого часу німецькі часописи принесли за мадярськими вістку, що в нападі під Росвиговом та Мукачевом брали участь і січовики. Ми сконстатували — і це нам вповні потвердила Команда „Карпатської Січі“, що січовики ані поодиноко, ані гуртами не взяли участи в тих нападах.

Мадяри, як і все, бажали б бачити в „Карпатській Січі“ якісь незорганізовані й недисципліновані гурти. На щастя наша „Січ“ це дисципліна і порядок; вона ніколи не дасться спровокувати“.

КУРС ДЛЯ ІНСТРУКТОРОК ЖІНОЧИХ ВІДДІЛІВ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ“.

Як подає УПС з Відня, 15. п. м. почнеться тижневий курс для інструкторок жіночих відділів „Карпатської Січі“. У ньому візьме участь по три членки з кожної округи.

Курс обіймає виклади з українознавства, санітарної служби, ведення діточих садків, фізичне виховання, впоряд, гутірка на загальноукраїнські теми і ін.

—o—

Хуст - Перечин

НОВА ЗАЛІЗНИЧА ЛІНІЯ В КАРПАТ. УКРАЇНІ.

Як повідомляє німецький комунікат з братиславської радіовисильні, Карпатська Україна приступає до будови залізничої лінії, що получить Хуст з Перечином. Поміри в терені почнуться негайно. Покищо буде це вузькорейкова лінія, в майбутньому перебудують її на нормальнорейкову. Будова тої залізниці коштуватиме около 40 мілонів корон.

КОММУНІКАЦІЙНА РАДА.

Як подає КУП, в Хусті відбулося засідання державної комунікаційної ради, в якому взяли участь представники міністерств: комунікації, торгівлі та земледільства.

ВИКІНЧУЮТЬ ШЛЯХИ.

КУП повідомляє, що на шляху коло Хусту викінчено працю коло дороги, що окружує Ужгород. Також кінчать будову шляху б. Підгорян.

—o—

ПРАВА НІМЕЦЬКОЇ МЕНШИНИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає братиславська радіовисильня, карпатоукраїнський уряд повідомив усі окружні уряди, що німці без огляду на державну приналежність мають на території Карпатської України право організуватися, признаватися до націонал-соціялістичної ідеольогії та носити партійні відзнаки.

ВОРОЖА ПРОПАГАНДА ПРАЦЮЄ.

З відозви проводу УНО, яка появилася в карпатській пресі, довідуємося, що чужі агенти поширюють по селах неправдиві вістки, немов би ген. Пргаля обняв урядування у Празі як міністр і немов би прем'єра о. д-ра Волошина покликали до Праги. Провід УНО взиває громадян Карпатської України віддавати органам влади людей, що поширюють такі фальшиві поголоски.

„НОВА СЦЕНА“ ОБЇЗДИТЬ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Як подає КУП, театр „Нова Сцена“ закінчив виступи у Хусті та виїхав у західну частину краю. Перші гостинні виступи „Нової Сцени“ відбудуться у Сваляві.

—o—

ЗИМОВА ПОМІЧ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає закарпатська преса, голова ОДВУ Олександер Роновський повідомив Федора Ревая, що американські українці висилають на адресу прем. о. д-ра Волошина через Червоний Хрест 400.000 олярів; крім того йде збірка на зимову поміч для Карпатської України. Заокеанська еміграція виготовляє велику прогульку до Карпатської України.

—o—

В СУБОТУ НЕМА УКРАЇНСЬКОЇ АВДИЦІЇ З ВІДНЯ.

УПС повідомляє, що в суботу віденська радіовисильня не надасть української авдиції, бо в тому часі вона передаватиме промову гавляйтера Австрії.

Буджетова комісія сойму радить над буджетом армії.

Референт пос. Пікуса обговорив підготову населення до оборони держави, спиняючися зокрема над вихованням вояків, над відділами нац. оборони, військовим передвишколом, фізичним вихованням, юнацькими відділами праці, академічною легією і т. п. Опісля він зясував матеріяльну підготову війська, зброю, муніцію, летунство, панцирні відділи, маринарку, прохарчування, військовий промисел. Референт поставив внесок приняти буджет міністерства військових справ, який на його думку є навіть за скромний.

Міністр ген. Каспжицький у своїй промові підкреслив, що хоч буджет його ресорту підлягає військовій тайні, він все таки є предметом точної контролі. Засоби, які він дістає до диспозиції, не відповідають вповні потребам, тому мусить їх уживати дуже пляново. Врештою впливи на потреби армії збільшуються, зокрема від громадянства. Розбудова оборонного промислу дає змогу скорше здійснювати програму дозброєння та це вимагає більших засобів.

До законодатних палат має вплинути пропозиція зміни скарбового закону, що дасть урядові право збільшувати буджет війська деякими надзвичайними впливами. Крім того інвестиційний плян обіймає позиції, звязані з потребами дозброєння.

Пос. Зомерштайн запевнив, що жидівська меншина готова до всяких жертв для оборони держави.

Останній промовляв предсідник комісії, віцемаршал Суржинський.

Представник французького уряду виїхав до Бурґосу.

Як подає Авас, французький уряд вислав до Бурґосу б. міністра сенатора Берара, що має з тамошніми урядовими колами обговорити пильні питання, звязані з репатріяцією каталонських утікачів та з долею політичних вязнів.

Питання офіційного представника Франції в Бурґосі полагодять опісля, коли вирішить його уряд. Сен. Берар не дав ніяких вияснень представникам преси. Як говорять, небавом виїде до Бурґосу кардинал Бодріяр, член Французької Академії

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

За винятком лівих часописів, французька преса приняла виїзд Берара прихильно. Вона стверджує, що годі здержуватися від взаємин з урядом, якому підлягає 80 проц. Еспанії. Берар має поінформуватися, в яких умовинах можливо наладнати нормальні взаємини між Парижем і Бурґосом.

Німецька преса з іронією згадує про ініціятиву Парижа, яка прийшла так пізно — після повного розгрому червоних.

ДЕҐРЕЛЬ У БУРҐОСІ.

В пятницю приїхав до Бурґосу провідник бельгійської партії „Рекс“ Деґрель.

12 КІЛЬОМЕТРІВ ВІД ХЕРОНИ.

Передні сторожі еспанських нац. військ віддалені вже лише на 12 км. від Херони. Над морем нац. війська здобули Кальдас де Мальвель та важний залізничий вузол Ілего Стера.

Червоні втікають в неладі і не пробують боронитися.

Кінець військового поготівля Чехо-Словаччини.

ҐЕНЕРАЛ КРЕЙЧІ ТРАТИТЬ ТИТУЛ НАЧАЛЬНОГО ВОЖДА.

На основі постанови праського уряду 28. ц. м. кінчиться стан воєнного поготівля, проголошений 23. IX. 1939. Президент звільнив ґенерала Крейчія зі становища начального вождя; він залишається шефом ґенерального штабу.

При кінці лютого звільнять вояків з 1936 річника, які ще залишилися в чинній службі.

ПРОДАЖА ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ І ПОЗИЧКА НА ПОКРИТТЯ КОШТІВ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Уряд уповажнив міністра оборони продати зайвий військовий матеріял; впливи з того джерела мають служити на покриття коштів мобілізації з осени минулого року.

Міністерство скарбу має емітувати 4,5-процентову позичку на 2 міліярди корон, щоб покрити найпильніші зобовязання держави за мобілізаційні доставн.

Відповідь міністра Галіфакса на промову Гітлера.

Мін. Галіфакс виголосив у пятницю вечором на зборах консервативистів у Галл промову, у великій частині присвячену закордонній політиці. Він станув в обороні мирової політики Чемберлена; якби навіть — мовляв — вибухла війна, ми не мали б сумніву, що наші зусилля, щоб зберегти мир були оправдані.

Згадуючи про римську візиту, Галіфакс висловив вдоволля з поправи англьо-італійських взаємин, але заразом і неспокій з причини загострення між Римом і Парижем, з яким Льондон тісно звязаний.

Дальше Галіфакс заперечив твердження Гітлера, що у світовій війні Англія намагалася знищити Німеччину, як суперника у торговлі, та обговорив англьо-німецьке зближення у ріжних ділянках.

Протижидівський замах у Будапешті.

13 жидів ранених під синагогою.

Будапештенська поліція повідомляє в офіційному комунікаті:

Невідомі люди кинули дві ґранати на жидів, що виходили зі синагоги. Ранено 13 осіб, з них 4 важко. Арештовано 3 особи, підозрілі в організуванні замаху. Слідство триває.

—o—

Єгипетська амбасада в Тегерані й іранська в Каїрі.

З огляду на недалеке подружжя іранського наслідника престолу з єгипетською королівною Фавзією, та з уваги на традиційну приязнь між Іраном і Єгиптом, голови обох держав рішили піднести взаїмні дипльоматичні представництва до ступня амбасад.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ МУНІЦІЇ.

ВАРШАВА. ПАТ. Вчора у вирібні муніції в Рембертові при набиванні муніції стався вибух, що потягнув за собою жертви у людях, а саме: трьох убитих і кількох поранених. Причину вибуху досліджує фахова комісія та слідча влада.

—o—

ПРОТЕСТ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В РИМІ ПРОТИ ЗНЕВАГИ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛЬТА.

Американський амбасадор відвідав мін. Чяна і зложив йому ноту, в якій виступає проти становища італійської преси, яка критикує особисто през. Рузвельта.

АРЕШТУВАЛИ ЖІНКУ ҐАНДІЯ.

В індійському місті Гайкот арештували жінку Ґандія за те, що вона агітувала за непослухом супроти влади.

—o—

ІРЛЯНДСЬКІ БОМБИ ЗНОВ ВИБУХАЮТЬ У ЛЬОНДОНІ.

У двох стаціях льондонської підземної залізниці вибухли бомби, що ранили дві особи. Поліція припускає, що ці замахи виконала „ірляндська республ. армія“.

—o—

МАДЯРСЬКИЙ ПОСОЛ У МІНІСТРА ЧЯНА.

Мін. Чяно відбув з мадярським послом розмову про ситуацію, яка витворилася після виступу СССР, що домагається скасування совітської амбасади в Будапешті і мадярської в Москві.

НОВИНКИ

5 Лютий

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 23. січня 1939.
Нед. Блудного Сина. Климентія.
Лат. Старозап. Агати.
Сонце: схід — 6.54, захід — 16.23.
Місяць: схід — 19.07, захід — 7.36.

Завтра: 6. лютого. Понеділок.
Ст. ст. 24. січня 1939.
Ксенії прп.
Лат. Тить еп., Дороти.
Сонце: схід — 6.52, захід — 16.25.
Місяць: схід — 20.27, захід — 8.05.

Післязавтра: 7. лютого. Вівторок.
Ст. т. 25. січня 1939.
† Григорія Богослова.
Лат. Ромуальда.
Сонце: схід — 6.51, захід — 16.26.
Місяць: схід — 21.45, захід — 8.33.

——o——

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє „Діло“ ч. 25 підпало конфіскаті за одну малу статейку разом із наголовком. По конфіскаті видали ми другий наклад.

— **Відчит п. з. „Італійські обрії“** виголосить п. М. Турчманович д-р Політичних Наук на сходинах Кружка ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького 12, в середу 8. II. в год. 6-ій попол. 301 1—2

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 16—20

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 2500 13—90

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 2—10

— **Найкраща пожива — це городина і овочі,** а як їх придбати навчить цікавий, багато ілюстрований місячник „Сад і Город“, що коштує на рік тільки 2.50 зол. Адреса: Львів, Руська 20.

— **Дати кожній українській родині** здоровий власний дім з городом і садом це гасло кооперативного Міщанського Союзу Кредитового у Львові, вул. Руська ч. 3, тел. 215-16. П. К. О. 510-676 — Домагайтесь інформативного листка!

— **„Традиційний Вечір Празник“.** Концерт — Брідж — Дансінґ, над раном біла кава з бабкою, лаштує Т-во допомоги вдовам і сиротам по священиках „Доля“ дня 7. лютого 1939 в год. 9.30 в салях Народнього Дому. 206

— **Загальні Збори аплікантів** при СУА відбудуться в неділю 5. ц. м. в год. 16-ій у Львові, в домівці при вул. Костюшка 5. Програма зборів звичайна.

— **Рада Філії Товариства Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові** повідомляє, що з незалежних від неї причин **Крутянська Академія** відбудеться не, як було подано 5. лютого ц. р., а в **неділю 12. ц. м. в год.** 12-ій в салі Театру Ріжнородностей. **Білети** вступу в ціні від 1.— до 3.— зол. можна набувати в днях 9—11. лютого в Союзному Базарі від год. 15. до 19. та в день академії від год. 9-ої при касі.

— **Справа української мови перед Виділом Начальної Адв. Ради.** Із заведенням нового закону про устрій адвокатури — першою новинкою, з якою стрінулися адвокати українці, була заборона вживати української мови у всяких вносинах з Адв. Палатою. Від цієї заборони деякі адвокати зробили відклик до Начальної Адв. Ради. В цій справі визначено розправу на день 4. лютого ц. р., на якій розглянуть відклики през. д-ра Костя Левицького й пос. д-ра Романа Перфецького — адвокатів у Львові. Про вислід цієї важної справи — своєчасно повідомимо.

— **Хто ще не дістав запрошення** на Вечірку Червоної Калини і ТОПЖ-у — 4. II. 1939, прошу зголошуватися по них до год. 13. в „Червоній Калині“ Зіморовича 12, а від 19. год. при касі вступів у „Нар. Домі“.

— **Виступи артистичної пари.** Як нас інформують 9. ц. м. виїздже пара наших молодих артистів п. Одарка Нижанківська, (танок) і п. Анатолій Поліщук (спів) на виступи по містах Галичини. В програму входить шість танків, з чого три стилізовані українські і сольоспіви (народні пісні, Лисенко, Шуберт, Шуман). П. О. Нижанківська молоденька талановита танечниця, учениця школи п. Суховерської, і п. А. Поліщук відомий баритон (знаний з прегарної креації в „Наталці Полтавці“ та в фільмі „До добра і краси“). Артисти завитають у першу чергу до Бережан, а потім до одинацяти міст. Бажаємо молодим артистам повного успіху і сподіваємось, що своїми виступами вповні вдоволять публику.

— **„Мистецтво, як чинник пропаганди“.** Відчит Петра Меґика під таким наголовком відбудеться в неділю, 5. ц. м. заходом Українського Мистецького Гуртка „Спокій“ у приміщенні клюбу „Прометей“, Варшава, Ал. Єрусалимські 7. в год. 5. пополудні.

— **Вивезли до Берези Картузької.** Дня 25. січня ц. р. заарештували і відставили до Берези Картузької молодого селянського письменника з села Тростинця повіту снятинського (Покуття) Миколу Марчука-Зоряного.

— **„Краківський Готель“ у Львові** недавно зліквідували і там примістять частину бюр львівського суду. При цій нагоді варто пригадати цікаві подробиці з історії „Краківського Готелю“. Ще заки українці побудували „Народню Гостинницю“, купили були від Баронча „Краківський Готель“, щоб там уладити українську гостинницю. Одначе під натиском польських кол власник Краківського Готелю віддав українцям подвійний, дуже високий завдаток. Тоді то побудовано „Народню Гостинницю“ в куди кращому й догіднішому місці. Зате-ж „Краківський Готель“ діждався своєї ліквідації. Таким чином і в цьому випадку можна застосувати народню приповідку: „Нема злого, що не вийшло б на добре“.

— **Процес проти двох польських студентів.** Як відомо, у слідчій вязниці у Львові перебувають 2 студенти медицини У. Я. К. Опеля та Орхеля, яких поліція арештувала після відомої ревізії в Домі Медиків. Підчас тієї ревізії поліція знайшла в кімнаті обох студентів зброю та вибухові матеріяли. Слідство в цій справі вже закінчили й обом арештованим передали акт обвинувачення. Розправа відбудеться 14. ц. м. перед окружним суддею Майковським.

— **Скандальна еротична афера у Львові.** Львівська поліція арештувала д-ра Генрика Рапапорта, б. ученицю шкільного заведення С. К. та Евгенію Берг жінку приватного урядовця під закидом намовлювання учениць до неморальних вчинків. Ціла справа виглядає так: Поліція запримітила вже у грудні м. р., що вечором до деяких льокалів приходять у товаристві старших мужчин молоді дівчата, імовірно учениці, які відтак відвідували зі своїми принагідними товаришами ґарсонєру д-ра Генрика Рапапорта при вул. Вроновських 6. Крім того службовички жіночої поліц. санітарної бриґади ствердили, що Рапапорт поширює деморалізацію серед деяких учениць польських гімназій, заманюючи на ховзку дорогу уявними користями, „срібними лисами“, шовковими панчішками, дорогими сукнями і т. д. Співробітником Рапапорта був якийсь д-р Норберт Гівр, як кажуть адвокат, якого дівчата цанвали „Ясьом“. Коло 20 легковірних дівчат попало в павутиння деправаторів. Були це здебільша учен... одного наукового заведення, що мало ... добру славу. Оба „адвокати“ послуговувались помічницями, які переводили набір серед учениць. Це б. учениця згаданого заведення С. К. та Евгенія Берг. Жертви цієї афери — це здебільша дочки урядовців, одна навіть дочка директора сільських маєтків. Як виявило слідство, три жертви лікуються у лічницях, ... лікуються вдома, дві перейшли недозволені операції. Афера викликала у Львові велике вражіння.

— **Львівська хроніка.** Перед кількома днями втік із заведення для умово хорих у Кульпаркові 37-літній пацієнт Петро Чорний, що перебував там від 2 літ. — Тома Пусь 50-літній трамваяр узяв 31. м. м. в МКЕ платню, вийшов із бюра і до цієї пори не вернувся домів. — При вул. Розвадовського намагалася покінчити самогубством 34-літня Анна Озембловська, яка запалила в мешканні димну свічку, щоб зачадитися. Її впору відратували. — 60-літня Олександра Печерик намагалася затроїти ... туратом із причини родинних непорозумінь. — Також 52-літня Марія Гавликовська намагалася по суперечці з чоловіком наложити на себе руку й тому напилася лізолю.

— **За прославлювання пок. полк. Евгена Коновальця.** Перед окр. судом у Перемишлі відбулася розправа проти Остапа Романа Линди та Розалії Хархаліс за те, що вони по смерти полк. Евгена Коновальця розкинули були в передмістях Яворова летючки, в яких прославлювали покійного. Линду засудили на 5 років вязниці, Розалію Хархаліс на 3 роки вязниці.

— **Багаті зложжя антрациту в околиці Буська й Сокаля.** На просторі від Буська до Сокаля відкрили багаті зложжя високопроцентового вугілля із прикметами антрациту, ... тіснішого роду камяного вугля. Верства ... на 1 м. починається в околиці Буська на глибині к. 250 м. В околиці Сокаля ця верства сходить до глибини 750 м. Ці зложжя — як ... польська преса — відкрили вже доволі давно, одначе відкриття вдержували в тайні аж до часу ухвалення нового гірничого законодавства. Тепер ведуть на згаданих теренах досліди, щоб устійнити способи та можливості експльоатації.

— **За намагане вбивство.** 30. м. м. перед ... судом в Коломиї у складі суддів Шуляєва, ... пяка та Гляватого відбулася розправа проти Мих. Сорича з Іспаса обвинуваченого у злочині з арт. 261 і 242 § 1 кк. загрожених карою 10 і 3 роки вязниці за те, що 27.IX 1938 в Іспасі, щоб осягнути для себе маєткові користи, загрозивши Мих. Юрченкові ножем домагався від нього, щоб закупив йому бочку пива. Коли М. Юрченко спротивився М. Сорич ударив його ножем в голову коло ока. Коли Юрченко почав втікати, М. Сорич пустився за ним і загнав його на стрімкий беріг ріки ... тиньки та струнув його з берега висоти ... 8 метрів до глибокої в цьому місці ... 2.50 м. внаслідок чого М. Юрченко був би ... пився, якби не поміч сторонніх осіб. ... нувачував віцепрок. Бесяда. Боронив ... Лев Рубінґер. Трибунал прихилився до ... оборони та признав винним підсудного ... карав його 8 міс. вязниці, з уваги на те, ... підсудний був уже караний за подібний ... нок і тоді йому кару припинили.

— **Засуд за кольпортажу летючок ...** Перед окружним судом у Перемишлі ... дом заст. предс. Гащиця відбулася 2. ... права проти Івана Йосафата Михайлюха, ... Гнилюха та Ілька Гриника, обвинувачених ... приналежність до ОУН, чи пак за кольпортаж протидержавних летючок. У висліді розправи засуджено: Михайлюха на 4 р. вязниці, ... ха на півтора року, а Гриника ... вини та кари. Засуджені походять з сіл ... яворівського повіту.

— **Нагла смерть професора.** Професор ... Степан Олексин ... назії в Перемишлі ... і після кількох ... учора від фризієра ... на землю. Не зважаючи на ...

...прикликаного лікаря він помер по кількох хвилинах на удар серця. Мав 52 роки і славу доброго педагога.

— **Нова розправа проти б. старости Робакевича.** 1. ц. м. мала відбутись у виленськім апеляційнім суді розправа б. старости Робакевича, обвинуваченого за дефравдацію 35.000 золотих. Робакевича в першій інстанції засудили на 4 роки вязниці та позбавлення прав. В часі побуту обвинуваченого в мокотівській вязниці у Варшаві висунули проти нього нове обвинувачення за „привласнення" 50.000 золотих тоді, як він був старостою у Надвірній. Розправу у виленськім апеляційнім суді відложили через недугу предсідника суду.

— **Дві учениці напали на подорожніх.** Велику сенсацію викликав у Злучених Державах напад двох 14-літніх учениць, які стероризували кільканацять залізничників та подорожніх. Учениці відвідали кілька барів у товаристві небезпечних ґанґстерів, з якими вдержували близькі відносини. Під впливом ґанґстерів дівчата напали по пяному на якогось автомобіліста, ограбили його та відтак поїхали на залізничний двірець, на якому почали стріляти до залізничників і подорожніх та зранили кілька осіб. Щойно поліції вдалося припинити цілу кримінальну аферу.

— **Оженився старий з молодою.** В Ізмірі (Туреччина) відбувся недавно шлюб югославського громадянина 109-літнього Сави Брдара з жінкою, яка мала всього 45 літ. Сава Брдар походить із Чорногори, до Туреччини прийшов 75 літ тому пішки та поселився як городник в Ізмірі й тепер має там великий город. Сава Брдар ніколи не пив алькоголю й кави. Від 70 літ не їв теж мяса й не курив. Дуже рано йде рано спати й дуже рано встає.

— **Жидівські аптикарі стратили працю в Німеччині.** Німецька влада проголосила розпорядок, що від 1. ц. м. не вільно буде давати в німецьких аптиках праці жидам, навіть як помічникам. Всі аптикарські концесії, що їх колись признали жидам, тепер стратили свою вартість.

— **„Дурний дотеп".** Чолобитна депеша, що її вислав до французького премієра полковник Санте Ґарібальді, внук італійського героя з часів визволення та зєдинення, викликала гостру реакцію на сторінках італійської преси. Часопис „Іль Режіме Фашіста" називає проголошення братерства латинських народів дурним дотепом, на всякий випадок зовсім не на місці. Часопис заввважує зі свого боку, що італійський нарід визнає тільки одно братерство, а саме братерство з німецьким народом, що звязаний з італійцями не на життя, а на смерть.

—o—

З кіна.

Кіно „Ампір": „ЖІНКА-ЛЯЛЬКА".

Американська фільма з американського життя поперед 40—50 років, із французького середовища коло Нового Орлеану. У багатій родині плянтаторів живуть дві доньки — одна старша поважна, друга молодша наївна, легкодушна вітрогонка Фру-Фру. Саме в цій молодшій закохались два приятелі. Той, що освідчився перший, не знав, що в нього закохана старша сестра. Сама ж старша намовляє Фру-Фру, щоб вийшла за нього, бачучи, як у Фру-Фру закоханий той, що на неї і не звернув уваги. Молода пара щаслива. З роки після цього у домі багатого молодого чоловіка панує щораз більше безладдя тому, що Фру-Фру не вміє занятися хатою ні дитиною. Чоловік тому, що хоче ратувати лад у хаті і свій спокій, спроваджує старшу сестру Фру-Фру. Господарство йде зразково, але між сестрами постає неминучий конфлікт. Давній знайомий Фру-Фру, що вертається з Франції, колись у ній закоханий, не перестає її кохати. Вона покидає свого чоловіка. Від цієї хвилини починається родинна драма без одного ясного промінчика. Головну ролю грає напрочуд Люіза Райнер, що кожним жестом та усміхом захоплює. Її партнери два добрі артисти Мельвіль Даґлес і Роберт Юнг.

Кіно „Европа": „ТИРАН".

Паризька фільма з чужими акторами в головних ролях. У двох головних Конрад Файт і Гаякава, — у побічних кількох „характеристичних" французів. Сюжет небанальний. Якийсь невідомого походження та професії авантурист зголошується до якогось старого англійського чудака-міліонера у Парижі і кількома фразами та жестами вміє його переконати, що він повинен фінансувати виправу в невідому далеку країну багату в золото, нафту тощо. Міліонер дає необмежений кредит і необмежену владу Кейтові-авантуристові над зібраною в Парижі громадою людей приготованих на все. Оця ватага під проводом незломного фанатика руйнує оселі якогось монгольського племени і знущається над безборонним спокійним населенням шукаючи буцім-то скарбів у землі. Особа таємничого диктатора наводить на всіх жах; навіть його прибічники, що його слухають, не люблять його, а покоряються його шаленій волі. Перший великий конфлікт повстає з молодим лікарем, що належить до цієї дружини, — другий з молодою жінкою, яку Кейт привіз зі собою, божевільно в ній закоханий, — третій з князем місцевого племени, якого він робить своїм слугою. Кейт висланий чудаком-міліонером належить до дивних типів людей, які шукають нагоди проявити призбирану у собі жадобу влади. Оця жадоба веде його все вперед і вперед, без огляду на труднощі та небезпеки. Фільма неприємна, з сильними пристрастями і цікавими ситуаціями, добра для аматорів „сильних зворушень". Геппі-енд потішає нервових.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ОБРАЗУ ВЛАДИ.

Дня 23. січня ц. р. відбулася перед городським судом у Сколім розправа проти Тадея Тахлера, гімн. абіт., проти якого постерунок поліції зробив донос, що він „невідповідно" поводився супроти військових. На розправі змінили обвинувачення й судили його за образу влади. Тадей Тахлер, римо-кат., уважає себе українцем і по українськи ввесь час говорив. Свідки, офіцери ПА, візнали на некористь обвинуваченого і суд засудив його на 6 місяців арешту без припинення кари. Боронив д-р С. Дольницький, який вніс відклик.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Олена з Томовичів Луцька, жінка власника Яблонова п. Володимира Луцького, померла після важкої недуги в 43-ому році життя 3. лютого ц. р.

Похорон відбудеться у неділю, 5. ц. м., в год. 13-ій з дому жалоби в Яблонові на парохіяльний цвинтар у Ячнині, перемишлянського повіту.

Щоб віддати останню прислугу добрій українській громадянці, просять прибути на похоронний обряд родину та знайомих. Вічна Їй память!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Роковини 22. січня святкувала Станиславівщина академією, яка відбулася в салі „Народньої Торговлі". 21. січня вечором на поклик комітету громадянство виповнило салю і ще велика частина тих, що хотіли брати участь у святі мусіла відійти, бо точно в год. 5-ій салю замкнули і вже більше нікого не впускали. На програму академії склалися: промова м-ра М. Кушніра, співи хору „Думка" і рецитації. Дня 22. січня відбулося в катедральній церкві богослуження, яке відправив мітрат о. Остафійчук. Підчас Служби Божої співав хор „Думка" [illegible], а на закінчення „Боже Великий, Єдиний".

Кари за вивішення національних прапорів. Як вже відомо, ювілейне повітове свято „Просвіти" в Станиславові не відбулося через заборону влади. Тому, що заборона прийшла за пізно, не можна було про неї повідомити сіл, які з нагоди того свята прикрасили хати національними прапорами. Тепер упав за це на наших людей цілий град карних наказів від повітового старости за публичний вияв вохіті супроти держави".

Ю. Є. О.

ТЕРНОПІЛЬ.

Приклад жертвенности, гідний наслідування. На днях помер у тернопільській лічниці зредукований народній учитель без платні, бл. п. Іван Тимочко, з Малашовець у 46. р. життя. Покійний належав до тих скромних людей, що не словом, а ділом доказував свій патріотизм. Умираючи, записав своє майно на місцеві українські установи: на Рідну Школу все своє поле (к. 2 і пів морга), на Просвіту 1000 зол., на Сільський Господар 300 зол., на Подільську Пасічничу Спілку 25 пнів своєї пасіки. В похороні Покійного в Малашівцях взяло участь трьох священиків, делегати повітових та місцевих установ і велике число селян з довколишних сіл. Нагробні промови виголосили: місцевий священик о. Підкарко, від Рідної Школи і Просвіти в Тернополі проф. д-р Я. Ярема, від Сільського Господаря і Пасічничої Спілки дир. Ол. Гринкевич, від громадян Чернихова п. Цвях і від громадян Ігровиці п. Довгополий. Вічна Память доброму Громадянинові!

Тернопіль під знаком виборів. Вибори до міської ради м. Тернополя відбудуться 5. лютого ц. р. Виборчою акцією кермує Загальноукраїнський Виборчий Комітет. До президії Комітету належать: проф. І. Брикович — голова, д-р О. Гринкевич і д-р Л. Онуферко — секретарі. Крім того входить до Комітету представники всіх виборчих округ та всіх верств українського населення Тернополя. Інформаційне Бюро Українського Виборчого Комітету міститься в домі Міщанського Братства, Острожського 9, куди треба звертатися за всіми порадами. Виборчий Комітет подбав, щоб своєчасно внесено лісти кандидатів до всіх 9 виборчих округ. Як вчуваємо, українську лісту з округи І. (Загробелля) звернено повновласникові п. М. Луцишинові для доповнення підписів, бо виявилося, що деякі менше свідомі виборці, що підписали цю лісту, з ріжних причин потім свої підписи стягнули. Поляки створили в Тернополі загальнопольський виборчий комітет, з участю всіх політично-суспільних польських організацій крім П. П. С., яка йде до виборів самостійно та виставила своїх кандидатів у 6-ох виборчих округах. Одначе дивне, що в хвості П. П. С. ідуть ще деякі місцеві українці з робітничих кругів, яких життя, на жаль, нічого ще й досі не навчило. А вже найвищий час увільнитися від непеесівських оман!

Перед виборами в повіті. На днях повстав у Тернополі з представників обох політичних організацій УНДО й УСРП, які працюють у терені, Повітовий Виборчий Комітет, до якого входить: проф. П. Дмитрів, Д. Корбутяк, С. Кутовий, д-р Володимир Лисий, д-р О. Олійник, інсп. О. Сіяк. Комітет видає до всіх українських виборців Тернопільщини відозву, в якій взиває їх іти до виборчих урн одною лавою та голосувати всюди на одну самостійну українську лісту. Згідно з цією відозвою повинні негайно повстати на місцях місцеві виборчі комітети та повести солідну підготову до виборів. В днем розписання виборів буде тривала Канцелярія Пов. Виборчого Комітету в Тернополі, Міцкевича 8, до якої треба звертатися за всякими інформаціями і матеріялами до виборів.

Роковини 22. січня в Тернополі. Заходом політичних організацій УНДО й УСРП в Тернополі відбулися дня 22. січня ц. р. в салі Міщанського Братства святочні сходини, які відкрив короткою промовою д-р Вол. Лисий, запрошуючи до президії представників місцевого громадянства з проф. Бриковичем у проводі. Реферат виголосив м-р В. Пазашевський. Сходини замкнув предсідник проф. І. Брикович. Сходини відбулися в дуже поважній атмосфері при участи к. 800 українських громадян м. Тернополя.

осн.

КОЛОМИЯ.

„Вертеп" Марійки Підгірянки на аматорській сцені. Заходом аматорського гуртка читальні „Просвіти" ім. М. Шашкевича відіграно цю різдвяну картину 19. м. м. в салі Щадничої Каси. Про саму річ годиться сказати, що це спроба традиційній, різдвяній леґенді з трафаретним Іродом, чортом надати глибший зміст. Через те крім обовязкових пастухів, анґелів та царів уведено в ній ідейного борця за волю та додано йому помічницю з простолюддя (повязано їх вузлом ідеального кохання), а пастухів пороблено носіїв типових громадянських настроїв, керованих та гармонізо-

ваних найстаршим чабаном, змальовано тип продажнього раба-зрадника, здатного на найбільшу підлоту. Написала простеньким (декуди аж за простим) народнім віршем та патріотично-релігійним стилем, вона для аматорів-новиків, навіть під доброю режисерською рукою, не легка до виконання. Це й видно було на виставі. Перша дія складалася на збірну декламацію: за мало було в ній життя. Дещо живіше вийшли дві другі дії, хоч і там зраджував себе молодий, необзнайомлений зі сценою матеріял. Одначе пісні й коляди могли й повинні були вийти краще.

Століття смерти Ів. Котляревського відсвятковано в нас заходом Драм. Т-ва ім. Тобілевича під фірмою Р. Ш. в неділю 22. м. м. популярною (пополудневою) виставою клясичної „Наталки Полтавки". Треба подякувати згаданому товариству за те, що пригадало вороміньському громадянству (хоча й дещо за пізно) столітні роковини смерти першого великого поета і драматика відродженої української літератури. Одначе саме з уваги на роковини годилось було виставу попередити відповідним коротким вступним словом (того вимагала популярність вистави, бож авдиторія складалася у більшости з селян і міщан), а також — визначити початок на відповіднішу годину і тим уможливити участь місцевій інтелігенції. Краще було визначити початок на год. 15-ту і почати з чвертьгодинним опізненням, замість на 14-ту і спізнитися цілу годину! Привичка фатальна і неодного збаламутила. З того приводу інтелігенції було аж за мало. — Сама вистава назагал була удатна. Наталка (п. Фединьова), коли помінути характеризацію (от чомусь уявляємо собі Наталку Полтавку з чорними бровами, очима й косами, пущеними по плечах, а не бльондинкою), вивязалася зі своєї нелегкої ролі доволі добре; в третій відслоні мала навіть щасливі моменти. Вдатний був теж возний в інтерпретації п. Туркута. Алеж знову його вуса та стрій не відповідали ноші возного з початків XIX. ст. Шкода, що не пригнувся (він, чи режисер) до відповідних ілюстрацій. Знаменитий був виборний Макогоненко (п. І. Михалевський). Добра була Терпелиха (п. Сімовович), хоч може за молода на стару, зВідовану вдову. Найживіше вийшла третя відслона завдяки п. Степанкові в ролі Миколи. Грав він його так природно, живо і з гумором, що стягнув на себе вдячну увагу цілої авдиторії. Також Петро (п. Атаманюк) достроївся добре до цілости. Музично-співна частина оперети була в руках п. А. Михалевського й випала теж зовсім вдовільно.

ЗАЛІЩИКИ.

Свято в честь Пр. Діви Марії. Марійська Дружина дівчат у Заліщиках уладила свято в честь Пр. Діви Марії. У програму входили хорові точки: „Через поле широке", „Ой зійшла зоря", „Молилась я", „Кант про страшний суд" і „Пісня до св. Вол. Великого". Хором проводив гром. Володимир Ткачук. Дуже вдатне вступне слово виголосила Марійка Ванюк. З декламацій заслуговували на увагу: „Молитва до Пресв. Діви Марії" — Олександри Юрійчуківної, „Кміта" — Марії Човак, „Марія Мати" — Івании Гембатюк. — Свято було дбайливо підготоване, тому зробило на слухачів гарне вражіння. Гучні оплески для молодих виконавців програми були моральною заплатою за їхні труди і заохотою до дальшої праці.

Свято Йордану має свою атракційну силу, тому не диво, що на йорданське торжество спішить увесь народ до церкви, щоб взяти потім участь у водосвятті, яке майже з правила відбувається на ріці, якщо є ріка в околиці. Наше йорданське водосвяття притягає своїм переможеві не лише українців, але й багато чужих. Заліщики є в тому щасливому положенні, що мають Дністер, на якому відбувається щорічно водосвяття. І щорічно непроглядні маси вірних беруть участь у йорданському поході. Жиди в цей день замикають крамниці в місті, щоб не псувати святочного настрою. В часі водосвяття на Дністрі цілі села з буковинського боку приглядаються торжеству. Деякі з них, хоч православні, черпають по водосвятті посвячену воду з Дністра. Але цього року, хоч місце на водосвяття на Дністрі завчасу заздалегідь приготовлено, водосвяття відбулося на церковній площі: на Дністрі почала йти крига. Участь у водосвятті взяло коло 2.000 людей. Учасників цього релігійного свята булоб напевно більше, якби не особисті легітимації, які у прикордонній смузі треба на кожному кроці мати. Треба знати, що до парохії Заліщик належить ще село Добровляни, яке творить зі Заліщиками майже одну цілість. Хоч люди з Добровлян бувають нераз і кілька разів денно в Заліщиках без легітимацій, то на Йордан не могли прибути, бо при провірці, яку переводила гранична сторожа, не мали легітимацій. Отже хто не мав, той мусів без свяченої води вертатися додому. Через легітимації спізнилася на свято добровлянська оркестра, бо прибула вже по водосвятті. Але свято всеж випало величаво. В часі цілого торжества співав місцевий хор. На закінчення свята відбувся вечором у салі „Народнього Дому" концерт колядок і щедрівок. Програму виконав дитячий хор, жіночий хор „Марійської Дружини" під проводом п. Вол. Ткачука й мужеський та мішаний хор місцевої читальні „Просвіти" під проводом п. Володимира Коріня. Всі хори співали бездоганно. Хорові точки чергувалися з декламаціями. Першенство у виконанні програми належиться обом хорам читальні „Просвіти"; вони добре згармонізовані і вміють віддати красу пісні. Добре булоб, якби хористи читальні повторили концерт бодай у поблизьких селах.

СКОЛЄ.

Величавий Йордан. День водосвяття 19. січня був направду величавий. Вже зранку збиралися біля церкви маси вірних, які в год. 8.30 сформувалися в похід з оо. дек. Мосорою М., о. проф. М. Притулякою і міс. Д. Ковалюком, у проводі та попрямували головними вулицями на міську пляжу, де відбулося торжественне водосвяття в Опорі. Участь у водосвятті взяло 2 тисячі людей не тільки українців. Сколє досі не бачило ще такого величавого Йордану. Похід в порядку вернувся зі священиками і процесією до церкви. Жиди позамикали були на час походу крамниці.

„Просвіта" працює. Відновлена читальняна секція при філії „Провіти" у Скольому згуртувала тих, що цікавляться подіями у світі, передплатила для них низку часописів і журналів („Діло", „Наш Прапор", „Голос", „Напередодні", „Наша Батьківщина", „Вістник", „Ми й світ", „Неділя", „Нове Село", „Думка, „Комар" та ін.) та підготовляє реферати на різні теми. Досі відбулися такі реферати: 1. І. „Муза О. Олеся" (М. Дольницький); 15. І. „Українська пісня" (Р. Билень) і „Візд Хмельницького" (А. Шукатка); 22. І „22-ий січня" (А. Шукатка); 29. І. „Легенда Крут" (М. Дольницький). На рефератах буває пересічно 40 осіб. Шкода, що на тих рефератах буває замало вищих інтеліґентів.

Курс диригентів. Заходом організаційного відділу філії „Просвіти" у Скольому влаштовано у філіяльній домівці курс диригентів, на який записалося 15 учасників з сіл і Сколього. Курс, який веде п. Пасіка, проходить з повним успіхом. Лекції відбуваються тричі в тиждень, курсанти доїжджають, поборюючи нераз поважні перепони (головно ці з над границі).

Знищили вивіску і вибили шиби. Невідомі справці знищили вивіску „Мануфактурного Відділу" Союзу Кооператив у Сколім і на другий день повибивали шиби в „Союзі Кооператив" при вул. Огрийській. Виновників досі не зловили.

КОПИЧИНЦІ.

Передвиборчі наради. У звязку з недалекими виборами до громадських рад скликав Повітовий Комітет УНДО в Копичинцях дня 28. І. повітову нараду представників громад Копичинеччини і Гусятинщини. Запрошені зрозуміли вагу виборів і навіть з далеких наддбручанських громад прибули на ту нараду. Нараду відкрив голова Пов. Комітету адв. м-р О. Зеленецький, який теж її проводив. Організаційний реферат виголосив адв. м-р Шахнович. Потім відбулася коротка дискусія, яка відносилася передовсім до справи, як іти до виборів: самостійно, чи заключувати компроміси. В дискусії забирали голос представники громад та о. декан Малиновський. Рішено одноголосно, щоб до громадських виборів іти самостійно. Виборчу ординацію до громадських рад пояснив адв. м-р О. Фірчук. По закінченні наради зібрані відспівали національний гимн. — Другого дня, 29. І., відбулася друга передвиборча нарада виключно для міста Копичинець, для якого вибори до місцевої ради розписані на 26. II. ц. р. Голова Повітового Комітету УНДО адв. м-р О. Зеленецький пояснив присутнім виборчу ординацію для міст і запропонував вибір місцевого виборчого комітету. По короткій дискусії, яка відносилася до кількости виборчого комітету і представників поодиноких дільниць, зібрані на внесок М. Вульчака з Баворівщини вибрали комітет у складі 10 осіб. Президію комітету творять: адв. О. Зеленецький — голова, адв. О. Фірчук — секретар та Д. Елкін — скарбник. Одночасно рішено 1. II. відбути наради по дільницях, пояснити присутнім виборчу ординацію і вибрати з кожної дільниці представників, які увійдуть до виборчого комітету.

Героям Крут. Дня 29. І. в салі Нар. Дому відбулась академія в честь поляглих під Крутами, яку влаштувала читальня „Просвіта" в Копичинцях-Баворівщині. В програму увійшли продукції хору, вступне слово, декламації та інсценізація. На академію прибула [illegible] же численно місцева інтелігенція та молодь.

Спільні просфори. Дня 28. І. читальня „Просвіти" в Копичинцях-Калинівщина уладила для своїх членів спільну просфору в своїй домівці. При довгих [illegible] них столах засіли старші громадяни і молодь у числі к. 150. На сцені на столі уставлено свічки та [illegible] перед яким поблагословив кутю о. Пельвецький [illegible] теж по відмовленій спільно молитві виголосив промову релігійного змісту. Опісля всі засіли до столів і [illegible] живаючи Божі дари співали колядки, щедрівки та народні пісні. Представник „Просвіти" адв. м-р О. Фірчук виголосив коротку промову про значіння [illegible] спільної просфори та про значіння єдности. — Дня [illegible] І. така сама спільна просфора відбулася в читальні „Просвіти" в Котівці. На це свято прибули всі [illegible] Пельвецький, Чорняк та Рижевський, пп. Зеленецький, м-р О. Фірчук. Тут також о. Пельвецький [illegible] словив просфору і виголосив промову, м-р Зеленецький зясував події 1938 р., а м-р Фірчук представив культурно-освітній розвиток української нації [illegible] громади Котівка зокрема, підчеркуючи, що [illegible] вою в тій самій домівці батьки сходилися до [illegible] а їх діти вже сидять як свідомі громадяни. [illegible] з обох спільних просфор виходить дуже [illegible] такі свята єднують всіх громадян та створюють [illegible] можливости розбудови культурно-освітнього [illegible]

ЛЮБЛИН.

Спільна „просфора" в Люблині. На залі [illegible] Вечір відбулася в Люблині біля церкви св. [illegible] спільна кутя. Мило провели цей вечір українці [illegible] лина при спільному столі і сиділи до пізньої ночі [illegible] гарно співаних колядок та щедрівок. При [illegible] очевидно піднеслий настрій. Зготовані і [illegible] різних, далеко віддалених від себе українських [illegible] лиць співали свої щедрівки і зі здивуванням [illegible] ли, що ці народні щедрівки, так як агідки і [illegible] пісні такі самі щодо основи й мельодії і в Галичині [illegible] Холмщині і на Підляшші (напр. „Пасла Галя [illegible]", „Косив Михасенько яру пшеницю" [illegible] воли", „Косив Михасенько яру пшеницю" [illegible]). На „Рідну Школу" у Львові зложили учасники [illegible] вільно 28 зол. Рано відбулося після Служби Божої водосвяття.

Спорт.

УКРАЇНСЬКЕ ЛЕДОВИЩЕ У ЛЬВОВІ

Як ми вже подавали, Т-во „Орли" відкрило [illegible] року ледовище при площі св. Юра. Тепер, коли [illegible] знову морози, ледовище почало знову [illegible] Ледовище відчинене від год. 10 рано до [illegible] На ледовищі заінстальовано мегафон, який [illegible] музику з грамофонних плит. Ледовище Орлів — [illegible] ще українське ледовище у Львові, [illegible] на власному терені й під українською управою [illegible] українські спортовці, які давніше мусіли [illegible] чужих ледовищах, на яких часто стрічали [illegible] навіть прикрощі, повинні тепер заповнити [illegible] Орлів, на якому будуть почуватися [illegible]

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНИ

Загальні Збори С. Т. „Україна" у Львові [illegible] дуться, як ми вже повідомляли, в неділю 5. II. [illegible] Сокола-Батька. Початок Зборів в год. 10.[illegible] рано.

ОРЛИ НА ЛЕЩЕТА!

Старшина Кружка „Орлів" (м. кв. Яр. Осмомисла) у Львові, організує 5. п. м. (неділя) лещатарську [illegible] гулянку. Збірка лещатарів у Ремісничій Бурсі [illegible] Пасічній 2. — Старт в год. 8.30. Гостям раді.

Старшина Кружка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проф. Микола Чубатий: 950 ЛІТ ХРИСТІЯНСТВА В УКРАЇНІ. Бібліотека „Дзвонів“ ч. 27. Львів 1938. — Стор. 15, вел. 8°.

Роман Леонтович: НА ВІДЛЮДДІ. Цікаві пригоди хлопця й дівчини в дуже давніх часах на Україні. Бібліотечка „Нашого Приятеля“, випуск 17-18. Обгортка з рисунком Я. Гніздовського. Львів 1938. Стор. 88, 8°.

О. Теодозій Лежогубський: ПРОПОВІДИ ТА ПРОМОВИ. Посмертне видання. Том II. Випуск I. Видавництво Чина Св. Василія В. в Жовкві. Жовква 1938. Стор. 228, форм. 8°.

У цьому випуску поміщені екзорти для молоді середніх шкіл на цілий шкільний рік. Всіх екзорт 46. Таким чином цей випуск, що творить для себе окрему цілість, стане необхідним підручником у першу чергу для всіх катехитів.

Михайло Дурделла: ТРАГЕДІЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА. Накладом автора. Львів, 1938. 16-ка, стор. 16.

Володимир Винниченко: ПЕРЕД ЕТАПОМ. (Наші позиції). Накладом Крайового Комітету Української Партії Незалежних Соціялістів. Коломия, 1938. 8-ка, стор. 40.

О. Лотоцький: В ЦАРГОРОДІ. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1939. Вел. 8-ка, стор. 176.

Марія Пшепюрська: НАДСЯНСЬКИЙ ГОВІР. (З мапою). Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1938. Вел. 8-ка, стор. 96.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 4. II. год. 7.30 веч. „День без гріха“.

Неділя 5. II. год. 1. попол. „Кіт в чоботях“ — казка. — Год. 3.30 попол. „День без гріха“. — Год. 7.30 веч. „Тартюф“.

Понеділок 6. II. год. 6. веч. „Тартюф.“

Театр Рожнородностей.

Субота 4. II., неділя 5. II. і понеділок 6. [illegible] вечірній.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

[illegible] (Салі Нар. Дому) **Театр Рожнор.:** [illegible] год. 3.30 Популярна вистава по [illegible]: Мати наймичка.

[illegible]ЛИЧАКІВ:

[illegible] Пошл Бесаиду.

[illegible] Сорочинський ярмарок.

[illegible] Невольник.

[illegible] Гетьман Полуботок.

[illegible] за пополудневу виставу у [illegible] з Сокальному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

[illegible]:

[illegible] ???

[illegible] Зоря над Почаєвом.

[illegible]СЛАВІВ:

[illegible] Маруся Богуславка.

[illegible] Найкращий чоловік

[illegible] Цариці Грузії.

[illegible] ? ? ?

[illegible] Корка з Львова.

[illegible] Зоря над Почаєвом.

[illegible] II. гратиме театр у Ямниці і [illegible].

Український театр Йосифа Стадника [illegible]:

[illegible]:

[illegible] Люди на кризі.

[illegible] Гроза.

[illegible] Осел.

[illegible] Осел (2. раз).

[illegible] Хам.

[illegible] Казка старого млина.

[illegible] театр їде до Глиняни.

КІНА.

[illegible]: „Жива лялька“ з Люїзою [illegible].

[illegible]: „100 днів Наполеона“.

[illegible]: „Бреши Христини“.

[illegible]: „Віденський метелик“.

[illegible]: „Буремія“. „Двобій жінок“.

[illegible]: „Циганські романси“.

[illegible]: „Тиран“ — Конрад Файт.

[illegible]: Норма Ширер як „Марія Антонета“.

[illegible]: „Адам“ і кольорова [illegible] у джунглі“.

[illegible]: „Невірне серце“.

[illegible]: „Дмитро із Пацана“.

[illegible]: „Золотоволоса“.

[illegible]: „Пригоди Томи Сойра“.

[illegible]: „Весілля“ Вальта Діснея.

[illegible]: „Люди за мрякою“.

[illegible]: „Професор Вільчур“.

[illegible]: „Чужим вступ заборонено“.

[illegible]: „Коли заснуть зірки“.

СВІТ: „Ставка на життя“, „Тітка Карла“.

СВЯТОВИД: „Роза“, „Мисливий північ“.

СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина“ та ревія.

ТОН: „Шалений хлопець“, „Пригоди в Шангаю“.

УТІХА: „Помста Тарзана“ і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері“ Вен. Д[illegible]

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(па Маріяцька)
„Стирія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 4. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., .00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Орхестра, 14.40 Господарські вістки, програма на завтра, 14.50 Що зробити, щоб хліборобство оплачувалося, 15.00 Для дітей: Оповідання, образок, 15.30 Дута орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Бах: „Кантата Домініка“, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Мова — скарб народу, словно-муз. авд., 19.20 Розр. концерт: орх., тенор, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розр. концерт: орх., сопран, тенор, скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спортові вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 5. лютого 1939.

7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Із Закопаного, 8.20 Хліб. Газетка, Огляд ринків рільних продуктів. 8.45 Подоров, хл. скрипка, хор, 9.15 Моцарт: Форт. концерт д-моль, із пл., 11.10 Легка музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Вийнятки з творів Я. Пілсудського, 13.05 Гутірка про Збараж, 13.15 Орх., форт. дует, тенор, 14.40 Під сонцем Африки, авд. для дітей, 15.00 Серед робітничої молоді, словно-муз. авд., хор, 15.25 Золота книга громад, 15.30 Для села: Ось наслідки горілки, Що чувати серед хліборобів, Як охоронити дітей перед заразливими недугами, 16.30 Рецітал болгарського віольончеліста Славка Попова в супр. форт., 17.00 „Теточка“ комедія Ол. Фредра, 17.40 Підвечірок при мікрофоні, у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Комунікат протилетунської оборони, 19.35 „Гостинниця під левом“, 20.10 Спортові вістки, 20.15 Болгарські мистецтва, Збірні вістки, політ. вістки, Веч. денник, звук. тижневик, 21.30 Танц. музика, у перерві в год. 21.55 „Радник Отровиць“, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.06 Закінчення програми.

Понеділок, 6. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танц. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Білі пальці та білі зуби“ гутірка для молодших дітей, 11.15 Капелі та хори з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців: Чому купець повинен належати до організації, Умовини успіху детайлічної крамниці, 13.30 Бетовен, авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Їзда на лещетах і на книжці, авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Про фільософію, 16.35 Танц. музика, 17.20 Великі столиці Европи: Париж, 17.35 Шлеські пісні, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Із ботанічної роботи, 18.20 Актуальність, 18.30 Орхестра мандоліністів, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Вояцька авд., 19.45 Розр. концерт, орх., спів, форт., 20.40 Веч. денник, метеор. вістки, спорт, 21.00 Концерт камер. музики, 21.40 Літературні новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Львівські пригоди Севастіяна Петрицця, 22.20 Погасаюче рококо, гр. пл., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.06 Закінчення програми.

Вівторок, 7. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: У шлюсарськім варстаті, репортаж для старших дітей, 11.15 „Казки“ з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Серед жінок: Жінка та лещета, Пісні у вик. М. Деметрович, меццосопран у супр. форт., **14.30 Малярі — українські поети, в українській мові виголосить Ірина Ґурґула,** 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка Старого Доктора для молоді: Добра та зла веселість, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Музика сальон. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Танц. музика; у перерві в год. 16.50 Вчімся літати, 17.20 Гутірка про лося, 17.30 З піснею по краю, 17.50 Після болгарських мистецтв Европи, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: Гутірка інж. М. Залівного: Чи природні навози можна заступити штучними, кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, гітара, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки: Ніке безкрила, 22.25 Спів. рецітал литовської співачки Бернотайте-Дарліс у супр. форт., 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 4. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Нар. музика, 19.20 Орх. концерт, 20.40 Танц. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.50 Камер. концерт, 20.10, 21.00 „Карнавал“ вес. вечір, Гамбург 10.30 Орх., 18.30 Нар. пісні, ЛЯҐТІ 20.00 Вальси, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 Оперетові мельодії, 22.10 Форт., МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.10 Давня музика та пісні, 22.20 Танц. музика, ПРАГА 19.25, 20.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.15 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., РИМ 17.15 Танц. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 23.00 „Ля біобетіна довата“ оп. Персіко, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00, 21.00 Бетовенівський концерт.

Неділя, 5. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Улюблені мельодії, 15.15 Співаймо всі разом, 19.20 Італ. музика, 20.10, 22.00 Орх., сопр., тенор, форт., БІЛГОРОД 20.00 Концерт кор. гвардії, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.45, 18.30, 19.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Вагнерівський концерт, 12.00 Популярна музика, 14.30, 15.00 Концерт бажань, 19.00 Італ. камер. музика, 22.40 Танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 15.00 Шведські танки та пісні, КЕЛЬН 15.30 Для дітей, 20.10, 21.00 „Мереживна хусточка королеви“ оп. І. Штравса, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Розр. програма, МІНХЕН 9.00 Вальси, 15.00 Для дітей, 20.10, 21.00 Італ. оп. музика, ПРАГА 17.55 Секстет на вартому, 18.25 Розр. музика, 19.20, 20.00 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Опера Ґлюка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Вок. дуети, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 „Аморе дей тре ре“ оп. Монтемецція.

Понеділок, 6. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Віденські оперетові мельодії, 17.00 Камер. концерт, 18.00 Розр. музика, 19.00 Вес. мельодії, БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10 Циг. музика, 18.10 Вок. концерт, 19.05 Скрипка, ВІДЕНЬ 12.00 16.00 Розр. концерт, 18.50 Веселі музики, розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ II 20.55 Моцартівський концерт, ЛІЛЬ 21.30 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00 Орх. музика, 22.30 Співані вальси, ПРАГА 15.15 „Радуз і Магулена“ оп. Сука, РАДІО ПАРІ 19.15 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Алі Баба“ ком. оп. Лекока, РИМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ізоля Верде“ оп. Пієтрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 20.55 Популярна музика, 19.00 Спів.

Вівторок, 7. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.00 Пісні, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Циг. музика, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 „Помста лилика“ оп. Ів. Штравса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 18.50 Скр. рецітал Вальтера Барилі, 20.10 Пісні, 22.40 „Бель Відня“ найгарніші танц. мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯҐТІ 18.15 Скрипка, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Легка музика, 21.10 Орх., скр., РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., 21.15 22.00 23.00 „Фотогенічність“ ком. Ролана та Ляроша, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аморе дей тре ре“ оп. Монтемецція, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, СТОКГОЛЬМ 12.05 Легка музика, 13.15 Фінська музика, 14.10 Пісеньки.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 4 лютого 1939

1 кг. масла десер. біле. без оп.	3.25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3.10 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. вершків	1.10 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Філії „Союзу Українок“ у Коломиї відбудуться в четвер, дня 16 лютого 1939 р. в годині 3-ій чи пак 4-ій попол. в салі Народнього Дому.

Виділ.

298

Загальні Збори Т-ва „Медична Громада" відбудуться в неділю 12. лютого 1939 р. в год. 10-ій зранку в будинку старого університету. Прибуття усіх членів обовязкова. 299

Курси чужих мов (німецької, французької й англійської). З днем 16. лютого ц. р. відкриває Головна Управа Рідної Школи у Львові загальні курси чужих мов: німецької, французької й англійської. Курси будуть приміщені в школі при вул. Мохнацького ч. 12; щоб дати спромогу брати участь у курсах і тим, що мають денне заняття, лекції на курсах будуть відбуватися у вечірніх годинах. Зголошуватися щоденно від 8—15 год. в реферетурі Рідної Школи, вул. Сикстуська 46, де можна буде дістати докладніші інформації.

Гол. Управа Рідної Школи.

284 3—3

Курс рисунків. Дня 16. лютого ц. р. відкриває Управа Р. Ш. курс рисунків. Курс буде приміщений при вул. Мохнацького ч. 12 у школі Рідної Школи. Зголошуватися щоденно в реферетурі середніх шкіл Р. Ш. в годинах від 8—15 при вул. Сикстуській ч. 46.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 3—3

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати до Себе найдорожчу подругу мого життя бл. п. **Ольгу з Будзиновських.** Так у часі її недуги, як і смерти та похоронів, я зазнав багато виявів співчуття та потіхи від чужих і своїх, але, прибитий горем, я не мав змоги зложити всім свою подяку, тому спішу це зробити цією дорогою.

Перш усього дякую цілим серцем Вср. о. **Ю. Вальницькому,** що відвідував хору ще за її життя, причастив її Найсв. Тайнами, і взяв участь у Панахиді й похоронах, як також Високопреподобним Отцям **Евгенові Гісовському, Михайлові Ганушевському, Зиновію Кисілевському і Константинові Добрянському** за довершення жалібного обряду похоронів.

Хорові чит. „Просвіти" в Микитинцях, а зокрема дириґентці ВП. **Іванні Лапуківській** за відспівання панахиди та всіх обрядових, похоронних пісень у Станиславові, в часі довгого походу, і в Микитинцях у церкві та на цвинтарі.

Дякую Хвальним братствам церковним в Микитинець за звеличання похоронів і громадянам з Угорник і Станиславова за їх труд і участь у похоронах.

Зокрема дуже гаряче дякую Хвальним Виділам і Членам чит. „Просвіти", „Союзу Українок" і Хв. Старшині та Членам Т-ва „Сокіл у Микитинцях за збірку, організовану участь у похоронах та масові вияви співчуття.

Вельмі Прел. С. С. Василіянкам у Станиславові за відспівання на поминальнім Богослуженні Панахиди з таким глибоким чуттям, яке принесло правдиве успокоєння нашого горя.

Володимир Грицишин з родиною.

295

КУПНО — ПРОДАЖ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 2—3

ПРОДАМ новий дім у саді, 7 убікацій з мансардом. Ольшинні 27 (бічна генерола Івашкевича). 306 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЄ місця інтелігентна жінка до управи домом, розуміється на всіх ділянках господарських, сирота, ощадна, бездітна, в середньому віці. Зголошення до Адмін. „Діла" для „Перемишлянки". 297 1—1

МАШИНІСТКА шукає заняття в адвоката або бюрі у Львові. — Зголошення до Адм. „Діла" під „Рутина". 39/50 1—1

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА до інтересу порцелянової і бляшаної бранжі у Львові з вкладом 10.00 зол. (або на половину готівка, а половину гіпотека) — шукаю. Співпраця побажана. Зголошення під „Порцеляна" до Адміністрації „Діла". 294 2—3

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2838 13-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 92-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 21-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 2. 2816 20-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
б. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.
Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЛЕКО**
давніше Коральницька
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 4—15

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими вложе видавництво послуговуться можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe	1 ар. 8 сот.
Gazetowa książka nadawcza	
оправлена (120 картов)	зол. 2.50
оправлена (200 картов)	зол. 3.50
Książka rozsyłkowa	
на 480 почт. урядів	зол. 2.50
на 960 почт. урядів	зол. 5.—

МЕШКАННЯ

У ВАРШАВІ, вул. Корова 5, м. 5 умебльовану чисту кімнату відпайме судді солідному панові на становищі. 305 1—1

ГАРНА, умебльована кімната вул. Огородницька ч. 41 а. (долішній дзвінок). 300 1—8

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ОЖЕНЮСЯ зі свідомою, інтеліґентною українкою з доброї родини до 25 літ. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Богун". 298 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПІСТУНКА — інтеліґентна, здорова — зі свідоцтвами потрібна зараз до 4-місячної дитини. Околиця Львова. Зголошення з умовинами до Адміністрації під „Українка". 296 1—2

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, виналм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . зол. ...

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek ...
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, ...